

VARKKI

Varasvuoren vaiheet

Terveisiä Varasvuorelta!

VARASVUOREN SUURMÄKI on maamerkki, joka kuuluu lähes itsestään selvytenä Paimion siluettiin, mutta aina se ei ole siinä suinkaan ollut. Suurmäki ja koko mäkiokeskus on vuosikymmenien talkootyön suurnäyte, joka kelpaa malliksi julkiseen liikuntapaikkatarjontaan tottuneelle nykyihmiselle, ja josta meidän paimiolaisten on syytä olla ylpeitä!

Kunnallislehteä 12.2.1953 lainaten: ”Ensi sunnuntaina on Paimion pitäjä jälleen koko maakunnan huomion keskipisteinä, klo 14 aikaa on kauan odottamamme juhlahetki, vasta valmistuneen Varasvuoren suurmäen vihkiäiskilpailut.”

Hiihdon ja mäenlaskun SM-kisat Paimion Varasvuorella 15-17.2.1963 –ohjelmalehtisessä kirjoitettua: ”Pyydän toivottaa Teidät sydämellisesti tervetulleiksi Paimioon. Ensimmäisen kerran järjestetään nyt SM-hiihdot kokonaisuudessaan Varsinais-Suomessa. Muodostukoon tästä merkkitaipauksesta meille kaikille kaunis ja mieliin painuva talviurheilun suuri juhla. Järjestelytoimikunnan pj. Arvi Niemelä”

KULUVA VUOSI on noiden tapahtumien juhlavuosi, 60 vuotta rakentamisesta ja 50 vuotta SM-kisoista. Noiden tapahtumien innoittamana on Paimion Urheilijoiden mäkiosto päättänyt julkaista tämän pienimuotoisen historiikin paimiolaisesta mäkiurheilusta ja jakaa tuotoksen kaupungin talouksiin.

Terveiset paimiolaisille!

VARASVUOREN MÄKIKESKUS on palvellut paimiolaisia lajin harrastajia ja suomalaista mäkihyppyä jo kunnioitettavat 60 vuotta. Moni mäkihyppääjä kansalliset ja kansainväliset huiput mukaan lukien on kilpaillut vuosien varrella Varasvuorella, järjestettiin hän mäkiokeskuksessa ensimmäiset SM-kisat jo 50 vuotta sitten.

Poikkeuksellisen urheilupaikan Varasvuoresta tekee se, että se on paikallisen seuran Paimion Urheilijoiden omistama ja ylläpitämä mäkiokeskus. Se kertoo vahvasta talkootyövoimasta ja yhteishengestä, joka paikkakunnalta on löytynyt jo vuosikymmenien ajan ja joka on aistittavissa vielä tänäkin päivänä. Nöyränä on otettava hattu kouraan ja kumarrettava niitä innokkaita toimijoita, jotka ovat saaneet tämän aikaan ja sitä ylläpitäneet.

Mäkihyppy on muuttunut ja kehittynyt vuosien ja vuosikymmenten aikana ja kilpailutoiminta on siirtynyt yhä suurempiin mäkiin. Tämän tosiasian rinnalla on aina hyvä muistaa, että harrastus aloitetaan nuorena pienistä mäistä. Niissä opitaan perusasiat ja luodaan pohja tuleville huippuhyppääjille. Tässä mielessä Varasvuori ja Paimio on erinomainen esimerkki siitä, kuinka hyvällä seuratyöllä luodaan

”Muodostukoon tästä merkkitaipauksesta meille kaikille kaunis ja mieliin painuva talviurheilun suuri juhla.”

Mäenlasku on Paimiossa ollut aina kovaa talkootyötä: rakentamista, mäkien kunnostusta, rahoituksen hankkimista ja valmentamista. Useimmiten se on vaatinut koko perheen osallistumista. Mäkihyppyn luonne on kovasti muuttunut, kun siitä on tullut myös kesälaji. Mutta samalla se vaatii työtä ympäri vuoden muiltakin kuin urheilijoilta.

Paimion Urheilijat on ollut ja on hyvä kasvattajaseura monelle hyvälle hyppääjälle, mutta ennen kaikkea se on tarjonnut lukuisille rohkeille nuorille oivallisen tien purkaa nuorena iän energiaa oikealla tavalla: 130 paimiolaista on hypännyt isosta mäestä ja paljon enemmän Varkin neljästä muusta, unohtamatta Kriivarin ja Nakolankaan mäkiä.

HALUAMME tällä julkaisulla antaa monipuolisen kuvan mäkiurheilusta paimiolaisittain ja innostaa uusia nuoria hiekkien lajin pariin.

Markku Kuusisto

Nöyränä on otettava hattu kouraan ja kumarrettava ja kunnioitettava niitä innokkaita toimijoita, jotka ovat saaneet tämän aikaan ja sitä ylläpitäneet.

mahdollisuuksia lajin harrastamiseen ja uralla etenemiseen aina huipulle saakka. Tänä päivänä, suomalaisen mäkihyppyn taantuman keskellä, nämä asiat tulevat entistä keskeisemmin esille, kun mietitään, mitä tällaisessa tilanteessa pitäisi tehdä. Suomalainen mäkihyppy pohjaa edelleenkin seuroissa tehtävään työhön ja toimintaan, ja sitä työtä Paimion Urheilijat on vahvasti ollut tekemässä.

Parhain terveisin ja intoa tulevaisuuteen toivottaen

**Jouko Törmänen
FIS:n mäkiomitean puheenjohtaja**

Paimiolaista mäkihyppyhistoriaa 1950- ja 60-luvuilla

Varasvuoresta Paimion uusi hiihtokeskus

Mäkihyppyn lajikehityksessä rohkeudesta ja huimapäisyydestä ja sen osoittimena käytetystä ilmalennon pituudesta alkoi vähitellen tulla yhä tärkeämpi elementti. Se johti mäkien koon vähittäiseen kasvattamiseen ja uusien tilanormien käyttöönottoon. Hyppymäkiä ei rakennettu enää mihin sattuu, vaan niistä tehtiin monumentteja, joiden vauhtitorneista tuli useasti suoranaisia katsevangitsijoita. Tämä suuntaus ulotti vaikutuksensa myös pienemmille paikkakunnille, kuten Paimioon, jossa jo 1930-luvun lopulla oli viritelty ajatusta näyttävämmän kilpailuareenan rakentamisesta. Paikkaa valittaessa päädyttiin Varasvuoreen, minne suunniteltiin yli 60 metrin ilmalennot mahdollistavan hyppymäen rakentamista. Rahoitusta hankkeelle ei kuitenkaan löytynyt ja alkanut sota siirsi sen lopullisesti myöhempään ajankohtaan.

Ajatus hankkeen toteuttamiseksi nousi uudelleen esille 1950-luvun alussa. Suomalaisten mäki miesten noustessa maailman mäki valioiden joukkoon myös lajin kansallinen arvostus ja merkitys kasvoivat. Salonseudulla, Turussa ja Liedossa oli rakennettu hyppymäkiä jo 50-luvun vaihteessa. Paimiossakin oli samoihin aikoihin käytössä muutamia 10-20 metrin ilmalennot mahdollistavia mäkiä, joista Kriivarin mäki toimi paikallisena mäki keskuksena. Kriivarin hyppymäki ei

kuitenkaan enää vastannut lajin kehityksen asettamia uusia vaatimuksia. Uuden, suuremman hyppymäen rakentamiseen kannusti myös Paimion Hiihtojen taloudellinen menestys, jota seuran johto uskoi voivansa jatkaa ja jopa vahvistaa kansallisesti merkittävien mäkihyppkilpailujen avulla. Näin jo ennen sotia syntynyt idea suurmäen rakentamisesta paikkakunnalle nousi vähitellen vuonna 1946 toimintansa aloittaneen Paimion Urheilijoiden ykkösasiaksi. Hankkeen keskeisinä puhamiehinä toimivat 50-luvun alusta Perniöstä kunnansihteeriksi Paimioon valittu **Kaarle Saariluoma** sekä PU:n talousosaston puheenjohtajan ominaisuudessa **Iivari Lähteenmäki**. Hankkeesta tehtiin sitova päätös vuoden 1952 tammikuussa ja käytännön toteuttaminen käynnistyi tämän jälkeen ripeään tahtiin. Kuten hankkeen perusteluissa todettiin, kyse oli paitsi maakunnallisesti, myös kansallisesti merkittävästä erityishankkeesta, Suomen sen ajan kolmanneksi suurimman hyppymäen rakentamisesta.

Kyse oli paitsi maakunnallisesti, myös kansallisesti merkittävästä erityishankkeesta, Suomen sen ajan kolmanneksi suurimman hyppymäen rakentamisesta.

Ensimmäiseksi oli vuokrattava tarvittava maa-alue Spurilan Varasvuorelta. PU:n ja maanviljelijä **Keskitalon** talvella 1952 tekemän 50-vuotisen vuokrasopimuksen jälkeen Hiihtoliitto toimitti alustavat mäki piirustukset ja hanketta varten valittiin rakennustoimikunta, johon kuuluivat **Iivari Lähteenmäki, Viljo Nummila ja Lauri Laitinen** sekä töiden valvojana **Reino Pyökäri**. 1,2 miljoonan markan (nykyrahassa noin 36 000 euron) kokonaiskustannuksiin päätettiin hakea veikkausvoittovaroista puolta miljoonaa, ja tähän saatiin myös kunnan hallituksen yksimielinen puoltolause.

Pelkän sahatavarana saadun lahjoituksen arvo oli yli miljoona silloista markkaa ja talkootunteja kertyi kaikkiaan noin 2800.

Kyse oli pitäjän urheiluelämän mittakaavassa sen luokan hankkeesta, johon ilman talkoohenkeä ei olisi kannattanut ryhtyä. Mäen rakentamisessa tarvittavan puutavaran hankkimiseksi käynnistettiin keräys ja varsin nopeasti tarvittava viidensadan tukin kokonaisuus saatiin kootuksi. Myös pitäjän liike- ja talouselämälle esitettiin toive tuen saamiseksi. Kasaan alkoi virrata avustuksia ja talkootöihin lupauduttiin joukolla. Pelkän sahatavarana saadun lahjoituksen arvo oli yli miljoona silloista markkaa ja talkootunteja kertyi kaikkiaan noin 2800. Metsänomistajilta saadun puutavaran sahaamisen ja kyllästäminen hoiti Paimion Saha, niin ikään lahjoituksena. Mäen rakentamiseen käytettiin PU:n omia varoja 300000 markkaa, veikkausvoittovaroista saatiin 200000 ja loppuosa lainattiin. Rakennusprojekti kesti runsaan vuoden ja mäki luovutettiin hyppääjien käyttöön helmikuussa 1953.

Hyppymäkiin panostaminen ei suinkaan päättynyt Varasvuoren rakentamiseen. Varasvuoren ohella PU:lla oli

Mäen rakentamisessa tarvittavan puutavaran hankkimiseksi käynnistettiin keräys ja varsin nopeasti tarvittava viidensadan tukin kokonaisuus saatiin kootuksi.

© Esko Ojaranta

”Iso-Iivari” Lähteenmäki Vilho Ylitalon, Valtter Puotisen, Arvi Niemelän ja tämän pojan seurassa päivänä jolloin Varasvuorenkisat olisi pitänyt hypätä.

han katkaisemisella. Tehtävä oli uskottu ”hiihtäjäneitonon” **Tuula Vainiolle**. Avaushypyn sai suorittaakseen Turun Hiihtäjäjä edustanut **Matti Lindholm**. Kilpailujohtajan tehtävistä vastasi **Onni Silkkilä** ja ylituomarina toimi **Iivari Lähteenmäki**. Itse avauskilpailun ja siinä kiertopalkintona olleen, **Hugo Meltolan** lahjoittaman kultakellon voitti Jyväskylän Hiihtoseuraa edustanut **Heikki Koski**. Paras varsinaisuomalainen oli seitsemänneksi sijoittunut **Jukka Kärpjojki** Liedon Parmasta.

Kisat saivat vakiintuneet muotonsa ja suosio kasvoi

Vihkiäiskilpailut aloittivat useita vuosia jatkuneen Varasvuoren kisaperinteen, jonka arvoa ja merkitystä ylläpiti ja yleis-

sömenestyksen takasi nimekäs osanottajajoukko koti- ja ulkomailta. Tapahtuman kulttuurianttiin kuului Tillintuvassa järjestetyt päättäjäistanssit sekä muu oheisohjelma, jota vuosien mittaan kehiteltiin ja ideoitin yleisön viihtymistä silmälläpitäen.

Eniten kansallisen tason kärkihyppääjiä oli mukana Lahden Hiihtoseurasta. Maailmalla menestyneistä suomalaishyppääjistä Varasvuorella ovat 1950- ja -60-luvuilla kilpailut mm. **Hemmo Silvennoinen (PHS)**, **Veikko Heinonen (LHS)**, **Kärkisen veljekset Kalevi ja Juhani (LHS)**, **Pentti Uotinen (LHS)**, **Eino Kirjonen (LHS)**, **Niilo Halonen (LHS)**, **Veikko Kankkonen (LHS)**, **Ensio Hyytiä (OHS)** ym. Ulkomaisia osanottajia saapui useista sen ajan hiihdon ja mäkihypyn suurmaista, Ruotsista, Saksasta, Neuvostoliitosta, Norjasta, Itävaltasta, Japanista ja USA:sta. Yhden kerran mukana oli edustaja myös vähemmän tunnetusta talviurheilumaasta, Tanskasta. Paimiolaisurheilijoitakin osallistui kisoihin ja nuorten sarjoissa yllettiin useasti aivan terävimpään kärkeen.

Jokavuotinen Varasvuoritapahtuma keräsi ympäri Varsinais-Suomea tuhansia katsojia ja uutisoitiin näkyvästi maakunnallisen ja jopa kansallisen lehdistön palstoilla. Kaksipäiväisten kisojen tunnelma ja värikyys oli aistittavissa varsinkin Vistan keskustassa. Mäkihypyn parissa usean vuosikymmenen ajan toimineen **Markku Kuusiston** arvion mukaan Varasvuoren suuruuden vuodet ajoituivat 1950-luvun loppuun ja 60-luvun alkuvuosille. Kisakoneistoa pyöritettiin talkoovoimin, jota silloin vielä riitti.

Jokainen kisa jäi paimiolaiseen urheiluhistoriaan omine erityispiirteineen. Esimerkiksi vuoden 1956 ”Pohjoismaiset Varasvuoren Kisat” jätti jälkipolvien kummasteltavaksi kisalogon, jonka laatimisessa pääosaa näytteli **Arvi Niemelä**. Kisatunnuksessa Varasvuoren torni ja Paimion kunnan vaakunassa oleva napakaira piirtyivät Preitilän suuntaan aukeavaa taivasta vasten ja taustalla hää-

mötti **Alvar Aallon** mestarityö, Paimion Parantola.

Kisojen läpiviemiseen tarvittiin lähes sataan yltänyt toimitsijakunta.

Vuonna 1958 Suomen Hiihtoliitto juhli 50-vuotista taivaltaan ja Lahden Salpausselällä järjestettiin suomalaisittain menestyksellisesti sujuneet hiihdon MM-kisat. Varasvuorella puolestaan valmistauduttiin kisoihin uusimalla mäkeä niin, että yli 60 metrin hyppy tulivat mahdollisiksi. Näin Varasvuoresta tuli Suomen sen hetkisistä hyppymäistä neljänneksi suurin.

Vuosi 1959 merkitsi kisojen suhteen jälleen uusia ennätyksiä. Osallistujakaartiin kuului mm. maailmanmestari **Juhani Kärkinen**, jonka hyppyä tultiin katsomaan ympäri Varsinais-Suomea. Noin 6000 ennätysyleisön lisäksi alueelle ahtautui tuhatkunta autoa. Eikä kisojen osalta kasvua tapahtunut ainoastaan yleisömäärissä, vaan muutkin luvut kertoivat tapahtuman paisumisesta. Jos verrataan kyseisiä kisoja vuoden 1954 kisoihin, niin esimerkiksi kilpailuihin osallistuneiden määrä oli noussut likimain puoltoistakertaiseksi. Vielä tätäkin nopeampaa oli kasvu toimitsijakunnan kohdalla. Kisojen läpiviemiseen tarvittiin lähes sataan yltänyt toimitsijakunta, kun esimerkiksi viisi vuotta aiemmin tultiin toimeen 30 toimitsijalla.

Vuonna 1961 kisaperinteeseen tuli vuoden katkos, kun harvinaisen lauha talvi teki tyhjäksi yritykset tapahtuman järjestämisestä. Näin Varasvuoren järjestyksessään IX kisat jäivät sen vuoden osalta pitämättä ja siirtyivät seuraavan vuoden maaliskuulle. Nämä kisat jäivät puolestaan historiaan ensimmäisinä, joiden tapahtumista saatiin paikan päältä televisioitu kooste.

Kirjoittaja: Raimo Hovi

Varasvuori-aikakauden huipennus: Suomenmestaruushiihdot 15-17.2.1963

Kisavalmius todistettiin

Paimion Urheilijoiden piirissä jo jonkin aikaa kypsytelty idea SM-hiihtojen anomisesta Varasvuorelle alkoi näyttää toteutamiskelpoiselta viimeistään vuoden 1962 kuluessa. Ajatukselle antoi pontta Hiihtoliiton piirissä vahvistunut käsitys siitä, että Varsinais-Suomenkin oli korkea aika saada SM-kisat järjestettäväkseen. Ja tässä maankolkassa Paimio oli ainoa paikkakunta, jossa nämä kisat voitiin ylipäänsä järjestää. Varasvuoren mäki oli yksi maan parhaista, hiihtomaasto sopivan vaihtelevaa ja liikenneyhteydet paikkakunnan ja muun Suomen välillä hyvät. Myös paikalliset toimitsijat olivat jo usean vuoden ajan kouliintuneet suurkilpailujen järjestämiseen. Turun ja Salon läheisyys takasi riittävän yleisömäärän sekä tarpeellisen majoituskapasiteetin.

Varasvuoren mäki oli yksi maan parhaista, hiihtomaasto sopivan vaihtelevaa ja liikenneyhteydet paikkakunnan ja muun Suomen välillä hyvät.

Valmistautuminen vuodelle 1963 suunniteltuihin SM-kisoihin aloitettiin hyvissä ajoin. Aprillipäivänä vuonna 1962 järjestetyt Varasvuoren kisojen uusinnat toimivat valmistautumisen jonkinlaisena lähtölaukauksena. Tämän ylimääräisen kisatapahtuman tekivät mahdolliseksi täysin edellistalvesta poikkeavat lumiolot, jotka jatkuivat talviurheilun harrastamisen kannalta suotuisina aina huhtikuulle saakka.

Näillä ”SM-esikisoilla” pyrittiin ehkä paikkaamaan varsinaisten Varasvuoren kisojen yleisökadosta aiheutunutta vahinkoa, mutta tärkeintä lienee ollut SM-kisavalmiuden osoittaminen. Varasvuorelle saatiin todella nimivahva osanottajakaarti, kärjessä Lahden ”punaiset paholaiset” **Veikko Kankkonen**, **Antero Immonen**, **Kalevi** ja **Juhani Kärkinen**, **Eino Kirjonen**, **Niilo Halonen** sekä tämän nimivahvan joukkueen mukana kilpailleet Japanin kärkihyppääjät **Josuka Eto** ja **Tshuyashi Tadenuma**. PU vetosi kuntalaisiin, joiden tukea se nyt erityisesti tarvitsi, olihan tavoitteena vuoden 1963 SM-kilpailujen kisaisännyys. Yleisön

kosiskelemiseksi tarjottiin jälleen uutta ja erikoista nähtävää. Sellainen oli mm. LHS:n hyppääjien esittämä kaksoishyppy. Toisena erikoisuutena oli koehyppy ennen toisen kierroksen alkua, jonka suoritti 16-vuotias helsinkiläistyttö, **Arja Laivuri**. Nimekkäistä kilpailijoista ja erikoisohjelmasta huolimatta mihinkään yleisöennätyksiin ei ylletty, vaan katsojamäärässä jäätiin hieman yli kahteen tuhanteen. Erikoismäen kilpailu, jota kova tuuli ja heikot keliolot hieman häiritsivät, muodostui edellisvuosien tapaan Lahden Hiihtoseuran näytökseksi, jossa voiton korjasi **Veikko Kankkonen**.

Suuren luokan talkooppoiston

Lopullinen päätös SM-hiihtojen myöntämisestä Paimion Urheilijoiden järjestettäväksi vastaanotettiin Suomen Hiihtoliitosta kesäkuussa ja valmistelutyöt aloitettiin saman tien. Ensimmäiseksi kutsuttiin vuoden 1962 kesäkuussa koolle johtokunta, joka valitsi valmisteluja varten kaikkiaan 12 toimikuntaa.

Toimikunnat olivat (suluissa puheenjohtaja): Taloustoimikunta (**Iivari Lähteenmäki**), rakennustoimikunta (**Väinö Nuppula**), mäkitoimikunta (**Valtteri Puotinen**), hiihtotoimikunta (**Onni Silkkilä**), ravintolatoimikunta (**Risto Laaksonen**), majoitustoimikunta (**Viljo Airio**), liikennetoimikunta (**Haakon Arvela**), mainos- ja tiedotustoimikunta (**Esko Kaikumäki**), lääkintätoimikunta (**Eero Tala**), viestija valaistustoimikunta (**Unto Pakkala**), ohjelmatoimikunta (**Jukka Tuominen**) sekä palkintotoimikunta (**Axel Stubb**). Em. toimikuntien puheenjohtajat muodostivat järjestelytoimikunnan, jonka puheenjohtajaksi valittiin **Arvi Niemelä** ja sihteeriksi **Ville Ylitalo**. Järjestelytoimikuntaan kuuluivat edellä mainittujen lisäksi Porin Prikaatin komentaja eversti **Keinonen** sekä SVUL:N V-S:n piirin hiihto- ja mäkiäostojen puheenjohtajat **Lehtinen** ja **Pihlakoski**.

Varsinainen käytännön työ kisanäyttämön rakentamiseksi aloitettiin syksyllä. Valmistelutyöt nielivät seuran resurssihin nähden runsaasti rahaa, sillä kisojen talousarvioksi laskettiin 6 ”vanhaa miljoonaa” (nykyrahassa noin 110 000 euroa). Veikkauvoittovaroilla katettiin

kymmenisen prosenttia, loput hankittiin paimiolaisten henkilökohtaisin velkasi- toumuksin. Yksityisiltä tukijoilta saatiin lahjoituksia, mm. erilaisia esinepalkintoja kaikkiaan 1,5 miljoonan markan arvosta.

kisojen talousarvioksi laskettiin 6 ”vanhaa miljoonaa”

Talkoovoimaa käytettiin niin hiihtolatujen kuin hyppymäenkin kunnostuksessa ja myös Porin prikaatista oli miehiä hiihtolatujen raivaustöissä. Alueelle rakennettiin kaksi suurta ravintolarakennusta, 2-kerroksinen toimistorakennus ja sauna sekä hyppyrin viereen uusi 4-kerroksinen tuomaritorni ja lehdistörakennus. Itse mäkeä kunnostettiin siirtämällä hyppyrin kärkeä parisen metriä taaksepäin samalla hieman korottaen. Torniin lisättiin kaksi uutta lähtöpaikkaa ja korkeutta nostettiin parilla metrillä. Mäen alaosa kaivettiin puoltoistametriä maata jolloin yli 65 metrin hyppy tulivat mahdollisiksi. Mäkeen saatiin myös valaistus.

Noin 500 kilpailijan majoituksen järjestämisessä oli siinäkin omat ongelmansa, joskin koulujen aikaistettu hiihtoloma helpotti tilannetta. Tarvittavan majoituskapasiteetin varmistamiseksi vedottiin myös paimiolaisperheisiin, jotta nämä tarjoaisivat yösjän sopivaa korvausta vastaan. Liikennettä majapaikan ja Turun välillä helpotettiin mm. kisajunalla, joka pysähtyi parin kilometrin päähän itse kisapaikalta.

Kisat noteerattiin myös urheilulautakunnassa, joka kehotti kuntaa myös

Kuvat: © Esko Ojaranta

Tarvittavan majoitus-
kapasiteetin varmista-
miseksi vedottiin myös
paimiolaisperheisiin, jotta
nämä tarjoaisivat yösjän
sopivaa korvausta vastaan.

tävaikuttamaan omalta osaltaan kisojen onnistumiseen. Kunnanhallituksen suora tuki kisoille jäi tosin varsin vaatimattomaksi, nimittäin 150 markan kannatusilmoitukseen sekä lupaukseen kustantaa lounas **presidentti Kekkoselle**, mikäli hän kisoihin osallistuu. Tätä lupausta ei kuitenkaan tarvinnut lunastaa, sillä Kekosta ei kisapaikalla nähty. Sunnuntaiksi suunniteltu vierailu jäi flunssan vuoksi toteutumatta ja tilaisuutta kunnioittavan läsnäolon sijasta jouduttiin tyytymään presidentin lähettämään tervehdykseen.

SM-kisoista runsain mitoin myönteistä julkisuutta

Paikkakunnan ja järjestävän seuran saaman myönteisen julkisuuden määrässä mitattuna Varasvuoren SM-kisat ylittivät kaikki odotukset. Varasvuori hyppymäkiineen ja sen taustalla hämmöittävä, **Alvar Aallon** suunnittelema Paimion Parantola olivat modernin Paimion tunnuksia ja tavaramerkkejä. SM-hiihtojen ajaksi saatiin myös oma postileima, jossa oli kuvattuna sauvasta kiinni pitävän hiihtäjän käsi. Uuden virastotalon edustalla suoritettujen kisojen avajaiset sekä palkintojen jaot saivat oman leimansa taustalla näkyvästä kunnan vaakunasta ja kauempana

hahmottuvasta Varasvuoren kilpailukuksesta. Joillekin jo mäkitornin näkeminen riitti nostamaan kisatunnelman.

Palstatilaa paikallisessa, maakunnallisessa ja valtakunnallisessa lehdistössä annettiin itse kisatapahtumien ohella runsain mitoin myös paikallisten olojen kuvailuun ja johtavien urheilu- ja kunnallismiesten esittelyyn. Eniten kirjoituksia julkaistiin luonnollisesti Varsinais-Suomen maakuntalehdissä, varsinkin Turun Sanomissa ja Uudessa Aurassa. Myös valtakunnalliset lehdet, kuten Helsingin Sanomat ja Uusi Suomi antoivat runsain mitoin palstatilaa. Joitain artikkeleita oli myös viikkolehdistä, esimerkiksi Viikko Sanomissa ja Avussa.

SM-hiihtoihin liittyneitä yleisiä puheenaiheita olivat mm. Suomen hiihdon kehno taso ja siihen liittyen autoilun ja korkean elintason vaikutus suomalaisurheilijoiden kuntoon sekä ns. ”tekstiilihiihtäjät”. Huomiota varsinaisten nimimiesten ohella saivat osakseen helsinkiläinen ”hyppääjäneiton” **Arja Laivuri** ja paikallinen juniorihyppääjä **Tauno Virtanen**.

Lehtien kirjoitukset oli laadittu yleensä myönteisessä hengessä. Kritiikkiä esitettiin lähinnä vain hiihtolajien kunnosta. Siinäkin mielipiteet jakautuivat suunnilleen tasan sen suhteen, oliko laturipohja liian pehmeä vai ei. Pääosin järjestelyt saivat pelkkää kiitosta. Kisapaikan osalta varsinkin tuomaritorni ja radioselostuksen käytössä olleet tilat saivat kehuja. **Pekka Tiilikainen** hehkutti, ettei hänellä 25 vuoteen ole ollut parem-

pia selostusmahdollisuuksia kuin mitä Varasvuori oli tarjonnut. Myös muonitus ja paimiolaisten vieraanvaraisuus sai suitsuketta. Poliisienkin kannalta kisat sujuivat mutkattomasti. Järjestyshäiriöitä ei sattunut ja liikennejärjestelyt hoituivat niin, että kilpailujen päätöspäivän lähes 4000 auton pysäköintiongelmat kyettiin ratkaisemaan kisapaikan lähistölle raitvatun parkkialueen turvin. Hiihtoliiton puheenjohtaja **Ali Koskimaan** mielestä ”kisoista jäi hyvä maku suuhun”.

Myös radioselostukset paikan päältä olivat runsaat ja televisiokin pistäytyi kuvaamassa uutisaineistoa tärkeimmistä kilpailutapahtumista. Suuri pettymys kuitenkin oli, ettei kisoja televisioitu. Hiihtoliitto ja Yleisradio eivät nimittäin kyenneet sopimaan kisojen televisiointioikeuksista. Paimiolaiset olisivat tyytyneet 3 miljoonaan markan korvaukseen, mutta Hiihtoliitto korotti vaatimuksen kaksinkertaiseksi, johon Yleisradio ei suostunut. Laihaksi lohduksi jäi SM-kisoista tehty tunnin mittainen elokuva.

Hiihdossa yllätyksiä ja kaksoismestareita

Lumesta ei kisatalvena ollut pulaa, mikä oli varsinkin hiihtolajien tekijöille suuri helpotus. Myös kisoja paikan päälle seuraamaan saapuneeseen yleisömäärään voitiin olla tyytyväisiä, sillä kolmipäiväiset kilpailut keräsivät ennätyselliset 19000 katsojaa. Jo avajaisia kunnantalon edustalle kerääntynyt seuraamaan tuhatkunta katsojaa. Tervapatojen loisteen ja

Porin prikaatin sotilaiden toimittaman kunniaavartion juhlistamassa tilaisuudessa tervehdyssanat lausui **Arvi Niemelä**.

Itse kilpailutapahtuman sujumisesta vastasi Arvi Niemelän johtama järjestelytoimikunta, jossa 12 eri toimikunnan puheenjohtajien lisäksi jäseninä olivat Porin Prikaatin komentaja **Yrjö Keinonen** sekä SVUL:n Varsinais-Suomen piiristä puheenjohtajat **Lehtinen** ja **Pihlakoski**. Hiihdon ja mäen kilpailujohtajina toimivat **Onni Silkkilä** ja **Pentti Pihlakoski**. Arvostelutuomariston muodostivat **Hannu Koskivuori**, **Erkki Hovi**, **Leo Järvinen**, **Esko Kähkönen** ja **Osmo Tolvanen**. Yhdistetyn mäen tuomaristoon kuuluivat puolestaan **Leo Salonen**, **Jukka Simola**, **Seppo Pelli**, **Ludvig Steiner** ja **Martti Luode**.

Hiihdon osalta yleisön keskuudessa eniten mielenkiintoa herättivät 1950- ja -60-lukujen menestyneimpiin suomalaisurheilijoihin kuuluneet **Veikko Hakulinen** ja **Eero Mäntyranta**. Kärkisiöiden kohdalla koettiin kuitenkin useita yllätyksiä. Comebackin tehneitä voittajia nähtiin niin hiihdossa kuin mäessäkin. Hiihdon puolella tällainen oli esimerkiksi pikamatkan voittanut **Jorma Kortelainen**, joka kukisti ykkösuosikkina pidetyn **Eero Mäntyrannan**. Sekä miesten 30 että 50 km:n matkoja hallitsi puolestaan suvereeniin tapaan Mikkelin Hiihtäjiä edustanut **Arto Tiainen**. Hiihtäjäveteraani **Veikko Hakulinen** voitti puolestaan yli 35-vuotiaiden 15 km ja oli **Kortelaisen** ja **Huhtalan** mukana Jämsänkosken joukkueessa, joka oli lauantaina hiihdetyn 3 x 10 km:n viestin ykkönen. **Jorma Korte-**

laisen, **Arto Tiaisen** ja **Veikko Hakulisen** lisäksi kaksoismestaruuteen ylsi **Mirja Lehtonen**, joka hallitsi naisten molempia hiihtomatkoja, 5 ja 10 km:ä. Tyttöjen 5 km:llä paras oli **Liisa Suihkonen**. Yllätys koettiin naisten 3x5 km:n viestissä, jossa Leppävirran Viri kukisti kilvan ennakkosuosikiksi nostetun Lahden Hiihtoseuran. Yhdistetyssä mestaruus meni ylivoimaiseen tapaan **Esko Jussilalle**.

Erikoismäen kilpailua seurasi ennätyselliset 12000 katsojaa

Mäkihypyyn kilpailullisen osuuden uutuus oli lauantai-illan päätapahtumaksi suunniteltu ”iltamäenlaskukilpailu”, josta alkuun näytti kehkeytyvän ”ennen kokemattoman iltamäenlaskun” sijasta täydellinen fiasko. Lahden Hiihtoseuran mäki-miehet eivät nimittäin olleet halukkaita osallistumaan. Syyksi joukkue ilmoitti, etteivät ole velvollisia antamaan ylimääräisiä hyppyesityksiä, varsinkaan kun ”koleassa illassa hyppääminen veisi herkkyyden”, jota oli säästeltävä seuraavan päivän kisaan. Todelliseksi syyksi evakkailtiin kuitenkin sitä, ”etteivät lahtelaiset ole tottuneet esiintymään korvauksetta”. Tilanteen pelasti Ounasvaaran joukkue, joka **Ensio Hyytiän** ja **Paavo Lukkariniemen** johdolla ilmoittautui iltamäenlaskuun. Lähes 6000 paikalle seuraamaan saapunnutta katselijaa saivat nähdä kelpo kisan, jonka palkintosijat menivät **Ensio Hyytiälle**, **Erkki Luirolle** ja **Jaakko Salliselle**. Illan loppuhuipentumana ja jälkinäytöksenä yleisö sai seurata runsaan neljännes-tunnin ajan jatkunutta ilotulitusta.

Torstaina ja perjantaina tanssittiin Tillintuvalla, lauantaina olivat vuorossa ”viihdekarkelot” ja sunnuntaina päättäjäistanssit.

SM-kisojen päätapahtuma, sunnuntaina järjestetty erikoismäen kilpailu keräsi kaikkien aikojen yleisömäärän. Paikalla arvioitiin olleen peräti 12000 katsojaa, joille oli tarjolla oikukkaan tuulen sekoittama mäkikilpailu. Mestaruus meni kaikkien ennakoarvailujen vastaisesti Ounasvaaran Hiihtoseuraa edustaneelle **Ensio Hyytiälle**. Kilpailu-urallaan hän oli ehtinyt tosin voittaa mm. MM-hopeaa vuonna 1958, mutta sairastamansa keuhkotuberkuloosin jälkeisen vaatimattomamman kilpailu-uran perusteella ei hänen mahdollisuuksiinsa SM-tasolla juurikaan uskottu. Kilvan selvät ennakkosuosit, LHS:n **Veikko Kankkosen** ja **Niilo Halosen** hän kuitenkin kykeni lyömään runsaan kahden pisteen marginaalin turvin. Ainoan 60 metriä ylittäneen hypyn ja samalla uuden mäkiennätyksen (61 metriä) kisassa tehnyt **Paavo Lukkariniemi** Ounasvaaralta sijoittui heikommaksi toisen hypynsä vuoksi vasta viidenneksi.

Kilpailujen lisäksi tapahtumaan sisältyi myös kulttuuripitoisempaa ohjelmaa tanssi- ja ajanvieteltoineen. Torstaina ja perjantaina tanssittiin Tillintuvalla, lauantaina olivat vuorossa ”viihdekarkelot” ja sunnuntaina päättäjäistanssit **Timo Tavion** ja **Laila Kinnusen** sekä **Erkki Vätilän** orkesterin tahdittamana. Lauantain ohjelmaan kuului myös Yhteiskoulun juhlasalissa järjestetty ”Eemelin kisa-saunailta”, jonka pääesiintyjänä olivat tuon ajan ykkösviihdyttäjät **Repe ja Eemeli**”.

3 x 10 km viesti, Jämsänkosken Ilveksen **Veikko Hakulinen** on tullut osuudeltaan yli minuutin etumatkan turvin. **Jorma Kortelainen** lähtee ankkuriosuudelle sinetöimään **Veikon** ja **Väinö Huhtalan** pohjustamaa mestaruutta.

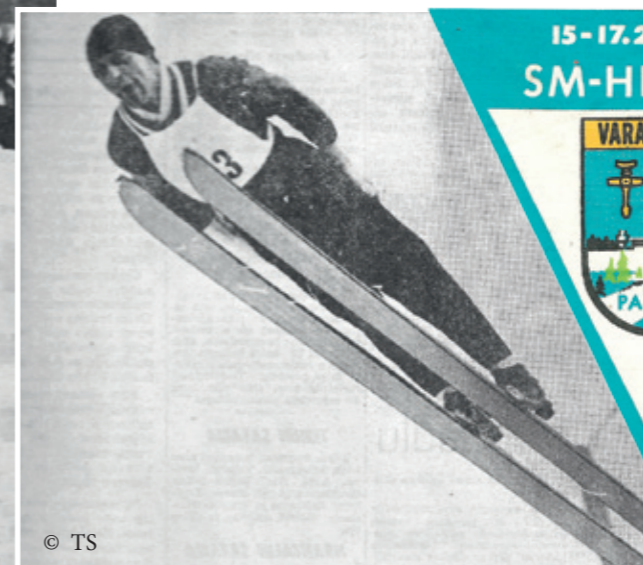
† Legendaarinen radioselostaja **Pekka Tiilikainen** hehkutti, ettei hänellä 25 vuoteen ole ollut parempia selostusmahdollisuuksia kuin mitä **Varasvuori** oli tarjonnut.

© Seppo Tammisto

© TS

SM-hiihtojen ajaksi saatiin myös oma postileima

© TS

† **Ensio Hyytiän** (Ounasvaaran Hiihtoseura) Suomen mäenlaskumestarin tyylinäyte sunnuntaina **Varasvuoren** mäessä. Tulos 59 metriä.

© Jouko Laitinen

Kisaperinnettä pyrittiin vaalimaan SM-kilpailujen jälkeenkin

Kisahulinan tauottua palattiin arkeen, missä odotti reilusti miinuksen puolelle painunut kisasaldo. SM-kisat muodostuivat jonkinlaiseksi kulminaatiopisteeksi, jonka jälkeen edessä oli Varasvuoren kisatapahtuman vähittäinen hiipuminen. Ymmärrettävästi tämänkaltaisten, poikkeuksellista talkoohenkeä ja erityisjärjestelyjä vaativien mammuttikisojen järjestäminen pienellä paikkakunnalla ei voinut tapahtua ainakaan kovin usein.

Kaikesta huolimatta kisaperinnettä vaalittiin jatkossakin ja yleisön mielenkiintoa pyrittiin pitämään yllä niin koti- kuin ulkomaisiin nimimiehiin satsaamalla ja kisaohjelmaa kehittämällä. Esitettiin vetoomuksia suoraan paimiolaisille, jotta nämä olisivat mukana tässä Varsinais-Suomen merkittävimmässä talviurheilutapahtumassa, kukin ”kykyjensä mukaan”. Yleisöpalveluun ja katsojien viihtymiseen panostettiin perinteiseen tapaan ja pyrittiin löytämään myös uusia keinoja. Yleisön kosiskelemisessa paras konsti oli edelleenkin kansainvälisesti menestyneen hyppääjän saaminen mukaan kilpailuun. Esimerkiksi vuosina 1966 ja 1967 kisojen vetovoima rakentui paljolti silloisen mäkihypyyn valtiaan, **Veikko Kankosen** varaan, joka hallitsi myös Varasvuoren kilpailuja.

Ikimuistettavat Varasvuoren kisat Nakolassa

XIV Varasvuoren kisat vuonna 1968 järjestettiin samaan aikaan Puijon kisojen kanssa, mikä vaikeutti suomalaisten tähtihyppääjien pestäamista kilpailuihin. Yhdistettyyn saatiin kuitenkin maan parhaat ja yleisessä mäessä mukana oli ruotsalaisia ja ensi kertaa myös norjalaisia ja itävaltalaisia hyppääjiä. Näistä kisoista tuli ikimuistettavat, sillä voimakas tuuli aiheutti sen, että sunnuntain mäkkisat jouduttiin siirtämään pienempään Nakolan mäkeen. Kisojen siirtäminen ei ollut lipunmyyjillekään ongelmatonta, koska monet alkoivat vaatia lippurahojaan takaisin. Lipunmyyjänä itsekin paikalla ollut **Lauri Partanen** muisteli tilanteen muodostuneen varsin kriittiseksi.

”Kerran kuulutettiin, et kovan tuulen takia kisat siirretään Nakolinnaan. Ja silloin äkkiä rahalaatikko kiinne ja karkuun, ko arvattavis oli, et ne tuo varmaan kohta liput ja vaatii rahat takasin. Me

Nakolinnan mäen vihkiäiset

juostiin suoraan Kinoon rahalaatikon kans. Muiden porttien pojat kerto myöhemmin, et ne rupes vaatii rahoi takasin. Mä sanosin, et olisitte häipyne heti ko kuulutettiin, et kisat siirretään Nakolaan.”

Kehno sää karkotti yleisön lähes täysin, jolloin lauantaista hiihtoa seurasi ”noin 7 maksanutta” ja Nakolaan siirrettyä sunnuntain mäkkisä noin 200 katseelijaa.

PU:n hyppääjät alkoivat menestyä

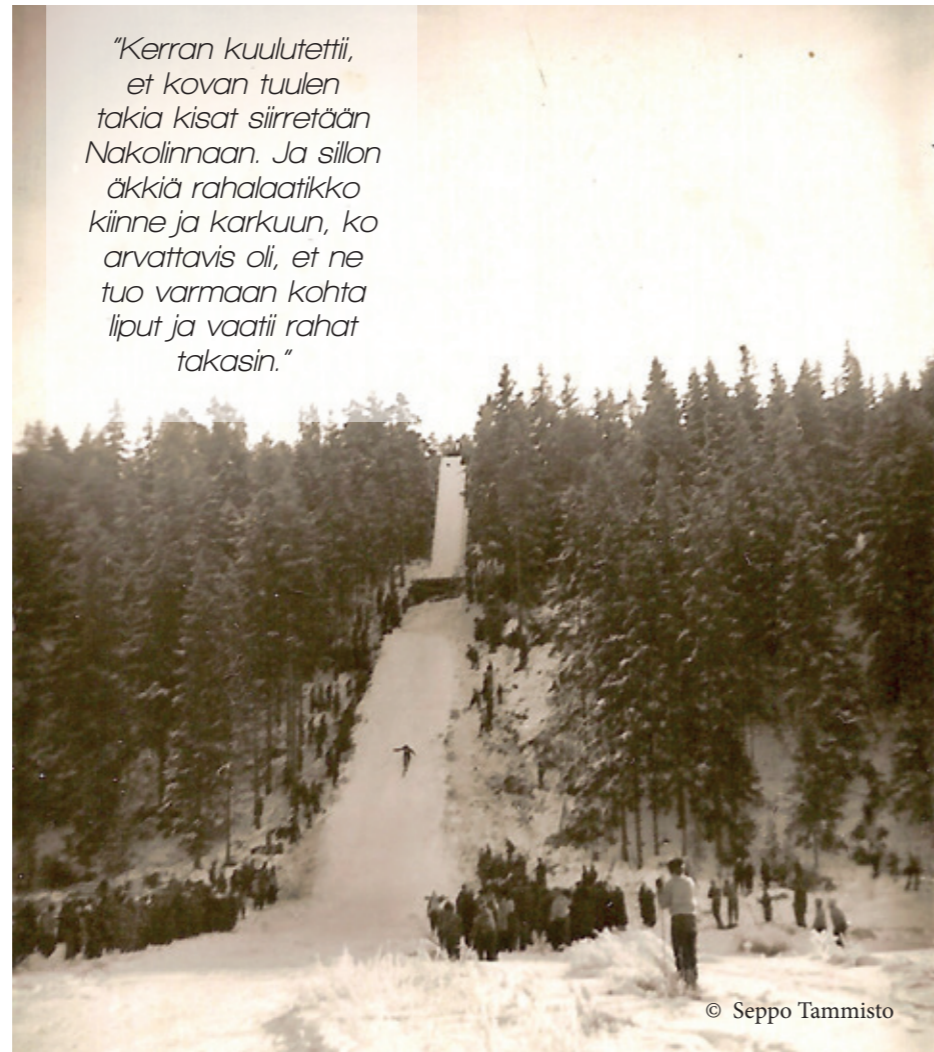
Vuosikymmenen lopulle tultaessa vahva usko oli siihen, että PU voisi lähettää edustushyppääjiä myös suurempiin kansallisiin kilpailuihin. Mäkiavalmenuksen tulokellisuus näkyi mm. vuosikymmenen viimeisissä Varasvuoren kisoissa, joista muodostui paimiolaisten mäkimiesten osalta siihenastisista menestyksellisistä. Yleisessä sarjassa mitaleille ylsi ensimmäisenä **Keijo Hovi**, joka rikkoi kovan lahtelaisrintaman sijoittumalla **Heimo Tammisen** jälkeen toiseksi. PU:n mäki-menestystä täydensi kuudenneksi sijoittunut **Veikko Kytösaho**, joka jo aiempina vuosina oli saavuttanut voittoja nuorten sarjassa.

Yleisön mielenkiinto hiipui 1970-luvulle tultaessa

Varasvuoren kisaperinteen jatkuminen 1970- ja 80-luvuilla oli useina vuosina katkolla heikon lumitilanteen takia. Vieläkin merkittävämpi Varasvuoren kisaperinnettä jäytännyt tekijä oli vuonna 1969 käyttöön otettu suurempi hyppymäki Liedossa, jonka myötä Varsinais-Suomen mäkihypyyn ja hiihdon keskuspaikka siirtyi Liedon Parmaharjulle. Se sai nyt kunian toimia paitsi maakunnan talviurheilukeskuksena, myös merkittävempien talviurheilukisojen näyttämönä.

Toki Varasvuoreenkin kisaperinnettä pyrittiin pitämään hengissä, mutta entisaikojen loistokkuus näytti olevan tipotiessään. Sillä vaikka kilpailijoiden taholla kiinnostusta riitti ja usein saatiin jokunen nimekkäämpi mäkimieskin mukaan, niin yleisömäärissä tapahtunut romahdus heikensi merkittävästi kisojen painoarvoa. Taloudellisesti ei Varasvuoren varaan voitu paljoakaan laskea, mutta siitä huolimatta kisoja jatkettiin ikään kuin perinteen voimalla. Esimerkiksi vuoden 1970 helmikuussa järjestetyissä kisoissa oli mukana toistasataa hyppääjää, joukossa myös muutama Lahden ja Puijon kärkinimi, mutta yleisöä ei paikalle saapunut kuin kourallinen.

Kirjoittaja: Raimo Hovi

© Seppo Tammisto

Latukartta 50 km

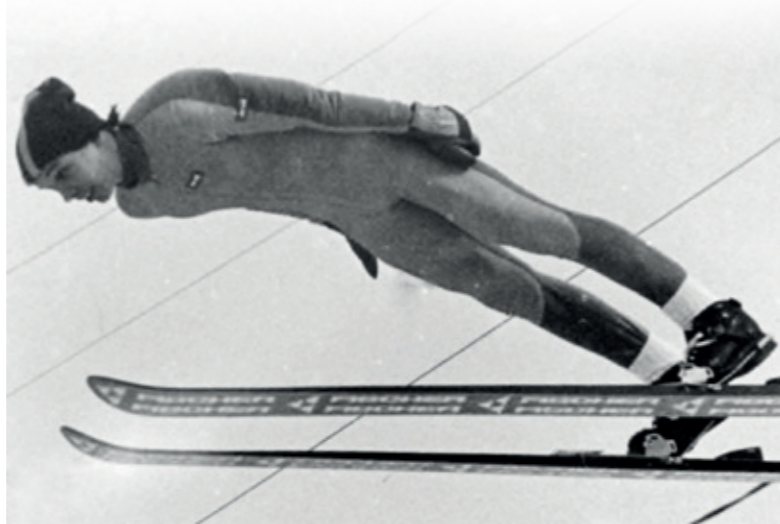
Kartta on suunnitannava, Peruskartta, © Maanmittauslaitos 2/2013

Paimiolaisen mäkihypyn tapahtumista SM-kisoista nykypäivään

Kirjoituksessa on tarkoitus kuvata mäkihypyn tyylin, varusteiden ja sääntöjen muuttumista ja samalla kertoa mitä tuona aikana on Paimiossa Varasvuorella ja paimiolaisittain tapahtunut.

SM- kisojen jälkeen puitteet olivat erinomaiset. Varasvuoren kisat järjestettiin vuosittain ja osallistujat olivat huippunimiä Suomesta, Japanista, Neuvostoliitosta ja muualtakin ulkomailta. Varkki oli Suomen 4. suurin mäki, joten se kiinnosti parhaita mäenlaskun- ja yhdistetyn miehiä. Erityisesti lämpimän huoltorakennuksen saaminen rinteeseen oli hyppääjien kannalta ilahduttavaa. Harjoitusaikaa saatiin paljon lisää, kun mäki SM-iltakisan myötä valaistiin.

1970

Varasvuoren kisat Nakkilassa kovan tuulen takia. **Keijo Hovi** oli parhaana paimiolaisena 8., mukana myös 2 itävaltalaisista ja 13 ruotsalaista mäkipotkua.

Tammikuussa **Veikko Kytösa** hyppäsi pm-kisoissa uudeksi mäkiennätykseksi 64 m. Varasvuoren kisoissa yli 100 hyppääjää. PU-mestaruuskilpailuissa lähes 40 osanottajaa. Varasvuoren maljoja jaettiin ennätykselliset 18 kpl.

1972

Varasvuoren kisat hypättiin Pikkumäestä kovan tuulen vuoksi. Kilpailun voitti **Veikko Kytösaho** ennen PHS:n **Juhani Ruotsalaista**.

1974

Vuosi oli vaikea: lunta vähän ja harrastajamäärät putosivat. Varasvuoren kisat kuitenkin saatiin pidettyä.

Kilpailumatkat

PU:n mäkipotjat ja -miehet tekivät myös paljon kilpailumatkoja. Aluksi pienemmällä porukalla, johon yleisimmin kuului **Veikko Kytösaho**, **Keijo Hovi**, **Jari** ja **Jyrki Sahlström**. Lehtilän Joukon **Mosse** oli useimmiten kulkupelinä. Omat eväät aina mukana, joku makkara saatettiin ostaa. Sitten myös nuorempien hyppääjien isät alkoivat toimia kuljettajina, huoltomiehinä ja ajan saatossa myös valmentajina lavalla. Kilpailtiin kaikissa Suomen mäissä.

Kun esim. Hyvinkään Sveitsin iltakilpailuista ajeltiin kotiin, niin pitkälle yli puolen yön meni, ennen kuin pääsi kotiin, ei sitten muuta kun aamulla töihin tai kouluun. Kisoihin ajettiin öisin ja kilpailtiin aamulla, hotellimajoitukseen ei ollut seuralla ja hyppääjillä varaa. Monesti nukuttiin jonkun koulun voimistelusalin lattialla. Paimion sijainnista johtui, että kilpailumatkat olivat aina pitkiä. Sellaista oli hyppääjän arki 70-luvulla.

Myös valmentajien ja mäkituomareiden koulutus saatiin parempaan kuntoon.

1976

Hyvä lumivuosi, paljon uusia harrastajia ja piirinmestaruuskisoissa paljon osanottajia: **Veikko Kytösaho** voitti, toisena **Pekka Vento** ja kolmantena **Jari Sahlström**. ”Tussari-mäessä” harjoitteli viitisenkymmentä poikaa ja heistä 27 osallistui myös kilpailuun. Tulevaisuuden paimiolaisnimi **Timo Kaunonen** voitti lumimäen.

1970-luku: Varusteet ja tyyli

Varusteet kehittyivät huomasti: muovisukset käyttöön, pipo vaihtui kypärään, monoihin korkea pohjetuki, kankaiset haalarit, jotka vaihtuivat kumisella selkämkyksellä vuorattuihin ns. ”liitopukuihin”. Ylämäessä kädet pidettiin takana. Kaikki tämä aiheutti sen, että mäki lentoratoja korjattiin, laskettiin hiljaisemmilla vauhdeilla ja matalammalla lentoradalla.

1978

Surkeat olosuhteet. Varasvuoren kisat peruttiin mäenlaskun osalta, hiihdot Mäntyrinteen maastossa. Liedossa pidettiin mäki kisat tykkilumen ansiosta.

© Timo Kallio

1968

1960-luku

1970-luku

1966-1967

1966 Varasvuoren kisat voitti Innsbruckin olympiavoittaja **Veikko Kankkonen**, 1967 Varasvuoren kisat voitti jälleen **Veikko Kankkonen**, toisena Saksan **Franz Keller**. **Mikko Joki-Anttila** (Asikkalan Raikas) teki uuden mäkiennätyksen 62 m, mutta kaatui toisen hyppynsä. Piiritason kilpailut olivat myös kovia kisoja, kolmisenkymmentä hyppääjää. Yleisen sarjan voitti **Jussi Puotinen** PU.

1969

Kymmenen uutta Isosta Varkista hypännyttä ja kolmisenkymmentä kaveria tree-naamassa ja kisoissa. Myös kesävalmennus alkoi pyöriä hyvin.

Varasvuoren kisojen yleisessä sarjassa **Keijo Hovi** rikkoi kovan lahtelaisrintaman sijoittumalla **Heimo Tamminsen** jälkeen toiseksi, **Veikko Kytösaho** kuudes.

Isonmäen viereen rakennettiin talkoilla K-30 mäki, joka toi harrastajia paljon lisää. Rakennettiin mm. rullasuksi-mäki, josta hypättiin vaahdonmuovien päälle.

1960-luku: Varusteet ja tyyli

Varusteina olivat edelleen pipo, villapaita, hiihtohousut, aika pehmeät monot ja puusukset. Niiden lakkaaminen, hiominen ja voitelu olivat tarkkaa puuhaa. Ylämäenlaskuasento oli hyvin matala, kädet koukussa vartalon edessä ja ilmälennossa sukset tiukasti yhdessä ja kädet vartalossa kiinni.

1971

Sata poikaa hyppäsi Paimion mäkipäivillä 8 metrin ”tussarista” ja pienestä mäestä 8v-16v sarjoissa.

LOPPIAISTANSSI-PERINNE ALKOI 70-LUVUN ALUSSA

1973

Huonoluminen talvi. Lunta tuotiin mäkeen ulkojäältä Vistalta ja mäki saatiin kuntoon. Piirinmestaruuksia tuli monta ja harrastajia mukavasti. Varasvuoren kisoissa ei ollut maan kärkihyppääjiä, koska Puijolla oli kisat samana viikonloppuna.

Mikä Hopeasompa?

Hopeasompa-loppukilpailu on Suomen suurin väliaikalähtöinen hiihtokilpailu. Hopeasompa tuli Suomen Hiihtoliiton ohjelmaan mukaan Helsingin Sanomien järjestämän hiihto- ja mäkipäivän jälkeen v. 1972

Hopeasompa- mestaruuksista kilpailaan hiihdon lisäksi myös mäkihypyssä, yhdistetyssä ja alppilajeissa nuorten alle 16-v. sarjoissa

1975

Vuosi alkoi hyvin, kun **Jyrki Sahlström** (yläkuvasa) voitti alle 18-vuotiaiden nuorten MM-katsastuksen, mutta sitten ei etelään tullut lunta. Lunta tuli juuri sen verran, että nuorten MM-kisat saatiin kilpailtua Liedossa. Mäen voitti itävaltalainen **Anton Innauer**. **Veikko Kytösaho** sekä **Jari** ja **Jyrki Sahlström** hyppäsivät kisoissa koelaskijoina.

© Timo Kallio

1977

Lumitilanne hyvä ja harrastajia mukavasti. Varasvuoren kisoissa runsaasti osanottajia, vain kourallinen katselijoita. **Jyrki Sahlström** lähti opiskelemaan Michiganin yliopistoon urheilustipendin tuella ja menestyi kisoissa: Keski-Amerikan juniorimestaruus ja voitot mm. Wisconsin Rapidissa ja Ironwoodissa.

1979

PU ja Paimion kunta keskustelivat kunnan avusta koko Varasvuoren alueen kehittämiseksi. Piirinmestaruuskisoissa paljon hyppääjiä, yleisessä sarjassa Lietoa edustavat **Ari Vainio** ja **Veikko Kytösaho** veivät kaksi kärkisijaa, **Jari Sahlström** kolmas.

1982

Piirinmestaruuksia meni eniten Lietoon. Yhdistetyn mestarit yleinen **Jari Sahlström**, 16-v **Timo Kaunonen** ja 12-v **Petri Vavuli**. Yleisen sarjan erikoismäen mestari **Osmo Viili LP**, toinen **Jari Sahlström**, **Timo Kallio** 5. ja **Veikko Kytösaho** LP 7. **Pasi Kytösaho** LP sijoittui 12-v sarjassa toiseksi. PU-mestaruuskisoissa 21 hyppääjää.

Hyvä lumitalvi. Pm-kisoissa yleisen sarjan mestari **Osmo Viili** Liedon Parma, **Veikko Kytösaho** toinen, **Jyrki Sahlström** kolmas ja **Timo Kallio** neljäs. P14-sarjan voitti **Pasi Kytösaho**.

Varasvuoren mäkiennätys on nyt kahden kauppa, **Veikko Kytösaho** ja **Timo Kaunonen** hyppäsivät uudeksi mäkiennätykseksi 65 m seuran mestaruuskilpailuissa. Kriivarin ja Varkin osallistujamäärä oli yhteensä viidenkymmenen paikkeilla.

Kriivarin mäki kunnostettiin: notkon profiilia loivennettiin, tehtiin uudet portaat, tuomari-torni ja valot mäkeen.

1984

Alkutilvi vesikelii puoleen väliin helmikuuta, sitten satoi 60 cm lunta. Kriivarissa seuran mestaruuskilpailut 28.3., lumi pois 6.4, lämpötila +14.

1988

Tammikuussa lunta ja Pikkuväliin helmikuuta, sitten satoi 60 cm lunta. Kriivarissa seuran mestaruuskilpailut 28.3., lumi pois 6.4, lämpötila +14. Käytiin harjoittelemassa monta kertaa bussilla. (3.3. Salpausselän kisoissa käytiin omalla bussilla seuraamassa kisoja.) Isoa mäkeä ei saatu kuntoon lainkaan. **Pasi Kytösaho** voitti nuorten SM-kisat Rovaniemellä.

1990-luku: Varusteet

Hyppypukujen kokoon ja ilmamittauksiin kiinnitettiin 90-luvulla runsaasti huomiota. Siteet kehittyivät paljon ja entinen tasaleveä sukki muuttui kannasta ja kärjestä leveämmäksi keskikohdan ollessa huomattavasti kapeampi. Myös suksen elastisuus muuttui löysemmäksi, ponnistuksen jälkeen huomaa, kuinka paljon sukset taipuivat. Gundersen-menettelmän käyttö yhdistetyn kilpailuissa vakiintui käyttöön.

1998

Varasvuorella alkaa uusi aika-kausi, mäet on rakennettu uusiksi nykyajan vaatimien profiilien mukaisiksi. Varasvuoresta kehittyi todellinen ympärivuotinen harjoituskeskus. Pm-kisoissa paimiolaiset veivät lähes kaiken. Yleisen sarjan voitti **Timo Kallio**, toisena **Jyrki Sahlström**. 10-vuotiaiden voitto meni Lietoon ja 12-vuotiaiden Nauvoon. Avauskilpailuja ei Varkilla voitu pitää lumenpuutteen takia.

Muovitusyö alkaa.

Mäen vihkiäiskisat hypättiin 26.9.1998. Hiihtoliiton hyvin positiivisen tervehdyksen toi kisoihin olympiavoittaja **Jouko Törmänen**.

Yleisen sarjan voiton vei **Jani Mattila**, toinen **Sami Nieminen** ja kolmas **Pasi Kytösaho**. Mäkiennätyksen hypäsi 16-sarjalainen **Veli-Matti Lindström**. Mäet saivat hypäjäiltä paljon positiivisia kannanottoja, paitsi kurvipaikka oli liian vauhdikas.

1980

1980-luku

1981

Varasvuoren kisat voitti tuore lentomäen maailmanmestari ja Lake Placidin olympia-pronssihyppääjä **Jari Puikkonen** LHS, **Pentti Kokkonen** LHS toisena. Nimivahvassa kisassa paimiolaiset jäivät sijoille 12-17. **Jorma Etelälahti** voitti yhdistetyn kisan, **Jyrki Sahlström** kolmas ja **Jari Sahlström** neljäs.

Paineet Varasvuoren peruskorjaukseen alkavat lisääntyä.

1980-luku: Hyppytyylin muutos

Merkittävin muutos hyppytyylissä tapahtui 1980-luvun loppupuoliskolla, kun Ruotsin Jan Boklöv kehitti nykyisen V-tyylin, jossa sukset levitetään V-kirjaimen muotoiseen asentoon siten, että sukset eivät ole kaukana toisistaan, kun taas kannat ovat yhdessä. Kädet voivat aikaisemmasta tyylistä poiketen lepattaa lentoradan säätämiseksi vapaasti tuulella. Aluksi V-tyylille naureskeltiin, muun muassa suomalainen Matti Nykänen nimitti tyyliä käyttäviä "haarapääskyiksi", mutta myöhemmin se syrjäytti aikaisemman "aerodynaamisen tyylin", jossa sukset pidettiin vierekkäin. Aluksi V-tyylin käytöstä vähennettiin arvostelupisteitä. Tyylin ansiosta hyppääjä kuitenkin lensi niin paljon pitemmälle, että saattoi voittaa kisan, vaikka menettikin tyyli pisteitä. V-tyylin saatua valta-aseman pisteiden vähentämisestä luovuttiin.

1983

Koko tammikuun satoi vettä. Varasvuoren kisat peruttiin. SM-kisat Liedossa läpi väkisin. Oma hyppääminen oli vähäistä. Seuran omalla bussilla aktiivit tekivät legendaarisen matkan Rovaniemen hangille.

1985

Lunta tuli vasta puolivälissä tammikuuta. Talvisuurkisat Jyväskylässä, menttiin yhdessä lietolaisten kanssa seuran bussilla. Menestys varsinkin tekniikkakilpailuissa hyvä. Varasvuoren kisat 10.3. läpi vaikeissa olosuhteissa.

1987

Tammikuun puolivälissä Kriivarissa harjoitellaan ja Varkkia lumetetaan. Somerolla Turkin mäessä 1.2. kisat. 8.3. Varasvuoren Pikkumäki on hyppykunnossa.

VARASVUOREN KISAT PERUTAAN LUMEN PUUTTEEN VUOKSI KUUSI KERTAA V. 1988-1993

1990-luku

1990

Iso mäki hyppykunnossa 14.1. Olosuhteet muuttuivat ja Varasvuoren kisat jouduttiin peruuttamaan.

1992

Varasvuoren kisat perutaan viidennen kerran peräkkäin. Vuoden lopulla joulukuussa Paimiosta lähtöisin oleva **Pasi Kytösaho** valittiin edustamaan Suomea maailmancupin kisaan Ruotsin Faluniin.

1994

Kunnollinen lumitalvi.

Paimion mäki ei kuitenkaan enää vastaa nykyhyppytyylin mukaista profiilia, joten kisat pidettiin vain piirikunnallisina. Seurassa aletaankin voimakkaasti suunnitella uuden mäen rakentamista.

1989

Tampereella, Helsingissä, Harjavallassa ja Lahdessa käytiin harjoittelemassa. Kahdella bussilla katsomassa kisoja. Koko vuonna ei Paimiossa hypätty, paitsi joulukuussa yhtenä iltana.

1993

Kriivarin mäessä hypättiin, mutta Varasvuorta ei huonon lumitilanteen vuoksi saatu kuntoon.

1991

Varasvuoren kisat siirrettiin ensin loppiaispäivä maaliskuulle ja lopulta peruttiin neljäntenä vuotena peräkkäin.

1995

VIIMEISET VANHAN VARKIN KISAT PU:N 50-VUOTISJUHLAKILPAILUINA. Kisoissa **Pasi Kytösaho** teki uuden mäkiennätyksen 66 m voittaen kisan. Nykyinen päävalmentaja **Pekka Niemelä** oli kisan neljäs.

1997

Kunnallislehden pääkirjoitus: "Hyppyri on kuollut, eläköön hyppyri".

Vanha Varkki kaadettiin 19.7. ja uuden rakentaminen aloitettiin välittömästi. Uusi mäki olikin hyppykunnossa jo joulukuun lopulla.

1999

Hiihto- ja hyppykoulut alkasivat. Nuoria aletaan kasvattaa tosissaan lajin pariin. Menneet huonot talvet ovat vähentäneet harrastajien määrää. Pm-kisat pidetään, mutta esim. yleisessä sarjassa on vain kaksi osanottajaa.

MUOVIMÄEN SM-KILPAILUT 26.8., mukana 90 hyppääjää. Yleisen sarjan voitti **Pasi Kytösaho**, toinen **Toni Nieminen** ja kolmas **Sami Nieminen**, kumpikin LHS:stä. **Jyrki Sahlström** voitti M35-sarjan, **Timo Kallio** toinen.

2000

Mäki- ja hiihtokoulu alkoi heti tammikuun alussa. Pm-kisat hypättiin 3.2., vähäinen osanotto ja ne hypättiin K-29 mäessä. Veteraanit **Timo Kallio** ja **Jyrki Sahlström** voittivat sarjansa. Talven sääolosuhteet olivat kehnot, mutta nythän oli jo muovit. Kesäcup-kilpailut alkoivat.

28.8. VIETETTIIN MUI-NAISTULIEN YÖTÄ mäkiharjoituksissa pimenevässä illassa. Ainoastaan hyppyvalot laitettiin päälle ja muu ympäristö pimeänä. Varasvuoren muovimäkikilpailut voitti olympiavoittaja **Toni Nieminen** LHS hypäten uuden mäkiennätyksen 62,5 m. Yleisöä oli vähän, ehkä ilma oli liian kaunis ja lämmin. Kesämäkicupin voitti **Valtteri Schleutker**.

2002

Heti vuoden alusta mäki-koulu lähti hyvin käyntiin. Järjestettiin mm. sprintti-yhdistetyn kisat. Varasvuoren kisat on jo pysyvästi päätetty pitää muovilla syksyisin. Tänä vuonna kisat hypättiin 31.8.

2004

Nyt satsataan nuoriin, mäki-koulua, mäkikoulua! Talvella hypättiin monta seuran omaa kisaa ja harrastajien määrä lisääntyi. Nuorten Hopeasompakisoista Kuopiosta tuli mitaleita Paimioon: **Arttu Hentula** hopeaa ja **Eetu Kytösaho** pronssia. **Mikko Mäkitalo** kokeili harjoituksissa Puijon isoa mäkeä, oma ennätys 120 m. 11-12.9. hypättiin Varkilla Kesäcupin kilpailu, jossa oli mukana lähes 200 kilpailijaa.

2006

Lunta tuli, ja kansallisissa kisoissa käytiin ja seuran omia kisoja pidettiin. 6 hypääjää leireili Örnkösvikissä Ruotsissa aivan uudessa hyppykeskuksessa, jossa on 6 mäkeä. **Mikko Mäkitalo** sijoittui kuudenneksi Puijon SM-kesäkisoissa P18-sarjassa. Mäkikarnevaalit hypättiin 12.9. **Riku Tähkävuori** sijoittui toiseksi P16-sarjassa.

Varasvuori on toiminut monelle varsinaissuomalaiselle hyppääjälle harjoittelupaikkana, myös **Pekka Kytösahon** valmennettavat **Anselmi Ilola** (Yläne) ja **Eeli-Pekka Valta** (Marttila) kävivät ahkerasti harjoittelemassa Varasvuorella

2008

Ossi-Pekka Valta viides Rovaniemen SM-kisoissa. Valta edusti myös Suomea Continental cupissa USA:n Iron Mountainissa. Mäkikarnevaaleilla Varkilla **Ossi-Pekka Valta** hyppäsi kultaa ns. pienen mäen SM-kisassa. **Riku Tähkävuori** neljäs ja **Frans** kuudes. Nämä pojat opiskelivat Lahden urheilulukiossa. 22.9. **Ossi-Pekka Valta** hyppäsi kultaa Puijolla muovimäen SM-kisoissa P18-sarjassa. Frans Tähkävuori Hiihtoliiton mäkihypyn juniorivalmennusryhmään.

Varasvuorelle saatiin lumitykki sponsoritukena.

2010

Lieksan Hopeasommassa **Eeli-Pekka Valta** (Marttilan Murto) voitti kultaa mäessä ja sai yhdistetyn hopeaa. Markus Mäkitalo (PU) otti pronssia mäessä. Veteraanien MM-kisoissa Slovenian Zirissä **Marko Jokiniemi** voitti pikkumäen kultaa 30-35v sarjassa. Veteraanien SM-kisoissa **Jyrki Sahlström** voitti kultaa yhdistetyssä sarjassa 50-55v. Mäkihypyn ja yhdistetyn oman yhdistyksen Finnjumping ry:n perustamiskokous Kokkolassa, Jyrki Sahlström hallitukseen.

© Heikki Vähäkylä

2000-luku

2010-luku

2001

Hiihtoliiton juniorimaa-joukkueet leireilivät Varkilla, ohjaajina **Ari-Pekka Nikkola**, **Vesa Hakala** ja **Pasi Kytösaho**, kaikki entisiä A-maajoukkuehyppääjiä. **PIENEN MÄEN MUOVI SM-KISAT HYPÄTTIIN 22.9.** Kilpailijoita oli toista sataa ja yleisen sarjan voitti **Lauri Hakola** PHS ennen saman seuran **Juha Miettistä**.

2003

Mikko Mäkitalo (kuvassa) 14-vuotiaiden Hopeasompamestariksi Jyväskylässä. Kolmisenkymmentä poikaa hyppäsi talvella seuran omissa kisoissa. Piirin Hopeasompakisat järjestettiin Paimiossa 6-7.9.2003. Osallistujia oli paljon ja kisajärjestelyt onnistuivat hyvin, myös sää suosi hypääjiä ja yleisöä.

2005

Jyrki Sahlström aloittaa Hiihtoliiton liittovaltuuston jäsenenä. **Timo Kalliolle** veteraanien SM-pronssia. Varasvuoren pojille kolme SM-mitalia Kajaanin kisoista: **Ossi-Pekka Valta** Marttilan Murto pronssia P14, **Arttu Hentula** samoin P8 ja lisäksi **Eetu Kytösahon** kanssa joukkuehopeaa. Mäkihypyn ja yhdistetyn seurojen ja mäkituomareiden yhteiset neuvottelupäivät pidettiin Paimiossa 23.-24.4.2005. Mäkikarnevaalit hypättiin 10.-11.9, osanottajia 100.

2007

Jyrki Sahlström voitti veteraanien SM-kultaa yhdistetyssä. Paimiolaiset pärjäisivät Hopeasompakisoissa Taivalkoskella: **Ossi-Pekka Valta** otti hopeaa 16-v mäessä, **Riku Tähkävuori** seitsemäs ja **Frans Tähkävuori** kahdestoista. KLL:n kisoissa **Ossi-Pekka Valta** voitti sarjansa ja samalla koko Mäkicupin. Paimion Urheilijat Hiihtoliiton seuraluokittelussa ykkösluokan seura, 10. sija/57 seuraa, valioluokan seuroja Lahden, Ounasvaaran ja Puijon Hiihtoseurat.

2009

PU:n ja Varkilla harjoittelevien lähikuntien pojat nousukunnossa. Lumelta hyppyjä enemmän takana kuin lähivuosina. Lahden SM-kisoissa 18-v sarjassa **Riku Tähkävuori** otti pronssia, **Frans** 8. **Ossi-Pekka Valta** oli yleisessä sarjassa 12. Hän voisi vielä hypätä 18-sarjassa. Taivalkoskella O-P Valta hypäsi 18-sarjan pronssia, ja PU:n joukkueessa hopeaa Tähkävuoren veljesten kanssa. Pienen mäen SM-kisoissa Liedossa **Riku Tähkävuori** sai pronssia, **Valta** neljäs. Lahdessa kesä SM-kisoissa O-P Valta voitti oman sarjansa ja oli yleisen erikoismäen 4. **Janne Ahosen**, **Harri Ollin** ja **Janne Haposen** takana.

Talvet ovat olleet hyvälumisia lumitykin tulon jälkeen.

2011

Veteraanien MM-kisoissa Tsekin Harrachow **Marko Jokiniemi** voitti pikkumäen kultaa 30-35v sarjassa. Vuokatin Hopeasommassa 14-v mäessä kultaa voitti **Niko Kytösaho** LHS ja yhdistetyn 16-v hopeaa otti **Anselmi Ilola** PöU

2012

Veteraanien MM-kisoissa Puolan Szczyrkissä pikkumäen hopean otti sarjassa 30-35v **Marko Jokiniemi**. 50-55v sarjassa **Jyrki Sahlström** voitti pronssia. Kouvolassa Koululiikuntaliiton SM-kisoissa Paavo Kilpeläinen voitti 10-vuotiaiden mäen.

Koonnut: Jari ja Jyrki Sahlström sekä Markku Mäkitalo

Paimiolaista mäkihyppyä bussin tuulilasien takaa

KUTEN TUNNETTUA on, ja tämänkin julkaisun joiltakin sivuilta on jo käynyt ilmi, ovat talvet Varsinais-Suomessa monesti olleet vähälumista sorttia. Talviurheilupuolella, hiihdon ja mäkihyppyn parissa on tämä seikka tuottanut erityistä päänvaivaa ja harmaita hiuksia. Jo ammoisina vuosikymmeninä ovat PU:n hiihtäjät ja mäkihyppääjät tehneet harjoitus- ja kilpailumatkoja lumen perässä sisämaan suuntaan, missä meren vaikutus ilmastoon ja sateiden vetisyyteen alkaa vähentyä. Mäkihyppystä luonnollisesti suuremmat kilpailut muutenkin järjestetään pääsääntöisesti alueella Lahdesta itään ja pohjoiseen. Niinpä varsinkin kilpailukokemuksen kartuttamiseksi on myös hyvinä ja lumisina talvina ollut tar-

peen hankkiutua Suomen ”mäkihyppyseudulle” kilpailumatkoille.

Oman bussin kyytiin

Urheilijoidensa ja valmentajiensa matkoja helpottaakseen Paimion Urheilijat päätti hankkia seuralle oman linja-auton. Todellakin, maaliskuussa 1983 PU hankki oman menopelin seuralla kaikkien eri jaostojen käyttöön. Eihän tuo bussi mikään uutuutakaan kiiltävä Volvon turistibussi tietenkään ollut, vaan käytettynä Lokkilinjoilta Udestakaupungista hankittu kulkuväline. Bussi oli 60-lukuista pyöreämuotoista mallia ja Leyland-merkkinen. Tutummin bussi sai PU:ssa kutsumanimikseen Leopardi. Talkootyön tekoon

PU:ssa oltiin niin tottuneita, että Leopardikin maalattiin talkoovoimin kokonaan kellertäväksi. Samalla auton kylkiin maalattiin PU:n logo sekä seuran eri jaostojen lajitunnukset. Niinpä myös paimiolainen mäkikotka on aikoinaan näyttävästi reissannut Suomen teillä.

Linja-autoon tarvitaan tietenkin linja-autonkuljettaja, sellainen jolla on lupa kuljettaa isoa autoa ja vieläpä ihmisiä sen kyydissä. Kuskeja matkoille saatiin mukavasti, ja pelkällä ruokapalkalla. Ja hyviä kuljettajia PU aina onnistui kuskeikseen hankkimaan, sillä runsaista kilometreistä huolimatta milloinkaan ei PU:n bussi joutunut kolariin, vaan aina päästiin turvallisesti perille. Myös bussin huollattaminen hoidettiin seuran toi-

Talkootyön tekoon PU:ssa oltiin niin tottuneita, että Leopardikin maalattiin talkoovoimin kokonaan kellertäväksi. Samalla auton kylkiin maalattiin PU:n logo sekä seuran eri jaostojen lajitunnukset. Niinpä myös paimiolainen mäkikotka on aikoinaan näyttävästi reissannut Suomen teillä.

Voittoisa matka Helsingissä 6.10.2002

Ensimmäinen bussi sai PU:ssa kutsumanimikseen Leopardi

Monta kertaa piti matkalla pysähtyä ottamaan piristävät lumipesut kasvoille

mesta ilman kalliita merkkihuoltoja. **Jussi Heikkinen** toimi aikoinaan bussien huoltopäällikkönä, mutta toki muitakin teknisesti lahjakkaita paimiolaisia oli apuna huoltohommissa. Eihän ihan kaikkea yksi ihminen pysty tekemään, isosta autosta kun on kysymys.

Käytettynä ostettu bussi ei kestä ikuisesti, niinpä PU:n bussihistoriaan sisältyy myös kaksi muuta ajoneuvoa Leopardin jälkeen. Toisena PU:n bussina palveli Leiniön Liikenteeltä hankittu vuoden 1972 Scania. Tällä autolla myös reissattiin paljon niin PU:n toimesta, kuin myös muidenkin paimiolaisten urheiluseurojen matkoilla. Viimeiseksi paimiolaisten bussiksi jäänyt Volvo oli puolestaan palvellut Pohjois-Ruotsissa postilaitoksen autonä. Tämä PU:n ajokeista kaikkein hienoin auto oli jo lähes turistibussitasoa ja tarjosi tasaista ja hienoa kyytiä matkustajilleen. Vaikka Ruotsista hankittu Volvo olikin hieno auto, senkin taru paimiolaisten kyyditsijänä aikanaan päättyi. Marraskuun 29. päivä 2003, jolloin PU:n väkeä matkasi hiihtoleirille Ylläkselle **Tuomisen Jarnon** toimiessa kuljettajana, auton moottori pamahti Simossa kello puoli viisi aamuyöllä. Talvisessa Suomessa kun oltiin, oli tiellä tietenkin pilkkopimeää, ja lisäksi satoi rankasti märkää räntää. Ihmettelyn ja soittelun jälkeen paikalle saatiin erään simolaisen liikennöitsijän iäkäs lainabussi sekä omalle kulkupelille hinausauto avuksi. Näiden avustamana epäonninen matka jatkui yli neljän tunnin odottelun jälkeen Kemlin Volvo-autoon, johon oma bussi jäi korjauskelpoisuuden arviointiin. Lopputulos oli myöhemmin se, että PU:n ei ollut taloudellisesti järkevää enää bussia korjauttaa, niinpä Paimion Urheilijoiden bussiomistus tuli tiensä päähän tuona synkkänä marraskuun yönä kaukana pohjoisessa. Kotimatka pohjoisesta Paimion korkeudelle jouduttiin sitten tekemään Jalon bussiyhtiön linjurilla.

Mäkijaoston bussimatkoja

Lauri Vavuli oli eräs varsinkin mäkijaoston kuljetuksissa usein auttanut mies. Hänen oma poikansa **Petri** hypäsi myös aikoinaan Varasvuorellakin ison mäen valloittajaksi saakka pokaalin numero 89

omistajaksi. Niinpä Laurin kuskinhomien alkamiselle löytyy melko luonnollinen selitys. C-luokan mäkihyppyvalmentajakortin suorittamisen lisäksi hänen tuli suoritettua myös II-luokan arvostelutoumarin pätevyys, ihan vaan sen vuoksi, että kisamatkoilla aika kului paljon mukavammin, kun kilpailuissa pystyi toimimaan hyppäjien arvostelutehtävissä. Toki siinä päivä matkakohteessa eteni nopeammin kuin esimerkiksi tyhjässä bussissa oleillen. Joistakin hyvin mieleen jääneistä matkoista, mikä mistäkin syystä, Lauri kerroili tätä juttua varten yksityiskohtia. Karijoelle vuonna 1992 Paarmannivuoren hyppäjien avajaisiin suunnattu matka esimerkiksi oli ikimuistoinen siitä syystä, että noissa kisoissa palkitut saivat pokaalinsa Iso-Britannian hyppääjäihmeeltä **Eddie Edwardsilta**. Hyppääjäihme Edwards oli lähinnä sen vuoksi, että hän aikoinaan sai hypätä maailmancupin kisoissa, vaikka ei oikeastaan osannut edes hypätä. Todennäköisesti mies on jäänyt historiaan kautta aikain huonoimpana hyppääjänä kansainvälisissä mäkiympyröissä.

”Elkää olko niin ittekkäitä, että tarvitte kaikki oman ladun”.

Kerran paimiolaiset tarvitsivat tulkkia reissuillaan, vaikka eivät varsinaisesti ihan ulkomailla saakka olleetkaan. Kuopioon suuntautuneen harjoitusleirin paikallisena vetäjänä toimi **Pauli Pitkänen**, ilmeisesti koko ikänsä Savossa elellyt mies. Sen verran huonosti etelän väki ja ”aetoo savvoo” puhunut Pitkänen toisinaan ymmärsivät, että **Kuusiston Markun** Kuopiossa pari vuotta opiskelemissa ollut **Leena**-tytär tarvittiin avuksi Savon kielten ja Turun murteen väliseksi tulkkiksi. Tuohon aikaan hyppäjien vauhtimäkiin tehtiin ladut yksinkertaisesti laskemalla,

niinpä hyppääjien suksien osuminen samaan kohtaan ei ollut lainkaan taatua. Kuopiossakin tämä on ilmeisesti tuottanut vaikeuksia, sillä tuolta reissulta oli jäänyt elämään Savon miehen, Pauli Pitkäsen, hokema: ”Elkää olko niin ittekkäitä, että tarvitte kaikki oman ladun”.

Alkuun seuran bussimatkat yritti hoitaa yhden kuljettajan voimin, tämä osoittautui kuitenkin kuskin kannalta huonoksi järjestelyksi. **Lauri Vavuli** muistelee lähtöä Taivalkoskelta eräältä hyppymatkalta etelää kohti kello 24 yöllä. Tuolla matkalla oli mukana hyppääjiä myös Harjavallasta ja Somerolta, joten ihan suorinta reittiä Paimioon ei voinut ajaa. Ulvilaan saakka tuota öistä matkantekoa jaksoi, mutta sitten meinasi uni väkisin tulla ajurin silmään. Monta kertaa piti matkalla pysähtyä ottamaan piristävät lumipesut kasvoille, mutta sekään ei tahtonut auttaa. Harjavallan jälkeen piti koukuta vielä Someron kautta, ja riittävän monen pysähdyksen ja kylmäkäsitelyn jälkeen lopulta päästiin onnellisesti Paimioon. Tuolloin Lauri oli mielessään päättänyt, ettei mene enää milloinkaan yöllä bussin ratin taakse. Varmuutta ei ole kuinka hyvin tuo päätös piti, mutta ainakin myöhemmin PU:n reissuilla oli mukana yleensä kaksi kuljettajaa helpottamassa matkantekoa ja vähentämässä yhden kuskin osalle tullutta ajamisen määrää. Eräs matkoilla kuskinä toimintu oli myös mm. **Ekmanin Timo**.

Kirjoittaja: Tapio Mustalahti

Mäellä seitsemällä vuosikymmenellä — Varasvuori Markku Kuusiston silmin

Paimion Urheilijoiden mäkijaoston miehistä varmasti pisin lajirakkaus mäkihyppyyn on 'mäkitalkkari' Markku Kuusistolla. Ritva-vaimo on jopa sitä mieltä, että puoliso viihtyy paremmin mäellä kuin kotona, vaikka onhan myös perheen naisväki ollut vahvasti mukana jaoston toiminnassa, tytär Leena on ollut jopa mäkituomarina.

Varasvuoren valloittaja

Vuonna 1940 Paimiossa syntyneellä **Markku Kuusistolla** on jo aivan pienestä pojannaperosta asti ollut into mäkihyppyyn, ensin Paimion Ahomäessä, mutta varsinaisen kipinän sai aikaan Paimioon 50-luvun taitteessa kunnansihteeriksi Perniöstä tullut **Kaarlo Saariluoma**, joka aloitti pienimuotoisen kilpailutoiminnan Kriivarin mäessä. Kuusistoa ohjasi myös mm. lahtelainen **Taito Toivonen** valmennusleirillä samassa mäessä. Toivosen hokema 'ne nilikat' jäi lähtemättömästi nuoren pojan muistiin.

Mäkihyppy vei Kuusiston myös kauaksi kotikonnuilta, hän osallistui mm. 15-vuotiaana v. 1955 Vierumäellä Suomen mäkipäiville yhdessä kyröläisen **Reino Vainikan** kanssa ja jo junamatka oli seikkailu!

Varasvuoren ison mäen Kuusisto valloitti yhdeksäntenä. V. 1957 Varasvuoren kisojen yhdistetyssä hän sijoittui toiseksi **Matti Harkian** jälkeen. Kuusiston oma mäkiennätys vanhasta mäestä oli 51 m.

Kuusiston oma mäkihyppyura päättyi Helsingin Santahaminan armeijavuotena 60-luvun alussa, jolloin oli huonoluminen talvi. Kuusisto valittiin v. 1962 mäkijaoston puheenjohtajaksi ja seuraavana vuonna hän johti SM-hiihdoissa mäen kunnostajien ryhmää. Jaostoa hän veti puheenjohtajana kunnioitettavat 28 vuotta, viimeksi vuonna 1993. Lisäksi Kuusisto on ollut 30 vuotta Varsinais-Suomen piirin hiihtojaostossa ja Hopeasompa-toiminnassa koko ajan.

Valmentajana ja tuomarina

Ensimmäisen tuomarikurssin Kuusisto suoritti v. 1957 Paimiossa. Samoihin aikoihin hän suoritti Vuokatissa valmentajakurssin. Pettymys olikin melkoinen, kun Hiihtoliitolta tuli kirje: 'ei voi vielä hyväksyä nuoren ikänne vuoksi'. Hän yritti suorittaa FIS-tuomarikortinkin 70-luvulla

Leppävirralla, mutta lahtelainen kurssinvetäjä kadotti kaikkien 20 kurssilaisen koesuoritukset! Saksankielisiä mäkitermejäkin ahkerasti opiskelleelle Kuusistolle jäi sen verrat katkerat muistot, ettei hän enää myöhemmin FIS-korttia yrittänyt suorittaa.

Kuusisto on vuosien saatossa ohjannut monen monta poikaa ja tyttöä mäkihyppyä alkeisiin ja vähän pidemmällekin. Hän on ollut myös tuomarina lukuisissa kilpailuissa.

Talkoovoimin ylläpidettävä liikuntapaikka

Mäkihyppy Varasvuorella on vaatinut alusta lähtien paljon vapaaehtoisten talkootunteja. Varsinkin mäen lumetus työllistää. Kuusisto muistaa monta eri systeemiä, miten ylämäkeä on aikoinaan lumetettu. Alkuaikoina oli saatavilla paljon vahvaa talkooväkeä varsinkin sahalta, viljavarastolta, kauppaosuuskunnasta, metsänhoitoyhdistyksestä ja Lounais-Suomen Sähköstä. Aluksi lunta kerättiin ympäristöstä ja kannettiin isoilla säkeillä mäkeen. Seuraavaksi lunta kuljetettiin väkipyörä – köysi – mosse/skoda/pösö – yhdistelmällä. 60-luvulla lumetusavuksi keksittiin tukkivinssi ja tynnyrinpuolikkaat. Myöhemmin 70-luvulla apuna käytettiin rakennusvinssiä ja 200 litran muovitynnyriä. Alamäen lumetus hoidettiin suksin ja jaloin tamppaamalla. Paimiolaiset kuorma-autoilijat olivat myös suurena apuna lumetustyössä hankalina talvina, jolloin puhdasta lunta jouduttiin haalimaan esim. urheilupuiston jääkenttien laidoilta.

Nykymäkien ylämäen peltilatu pyritään pitämään 'kesäkunnossa' ja alamäen kunnostamisessa käytetään apuna v. 2008 sponsoritukena saatua lumitykkiä, vinsejä, jyrää ja lanaa. Kaupungin latukonetta on saatu lainaksi tasanteen tasoittamiseen. Nykyisin kunnostustalkoissa tarvitaan 3-4 henkilöä tekniikan lisäksi ja talkooväki tulee tuntia ennen harjoitusten alkamista kunnostamaan mäkeä hyppykuntoon. Kuusistolla on tapana tulla vielä tuntia ennen heitäkin laittamaan kaikki tekniikka valmiiksi, mm. jyrät, lanat ylös, vaijerit kiinni, sähkökaapelit, vintsilaitokset sekä harjaamaan rappuset ja ovien edustat. Kesällä mäki kastellaan ennen ja hyppäjien välillä, aurinkoisella säällä 15-20 minuutin välein.

Aluksi lunta kerättiin ympäristöstä ja kannettiin isoilla säkeillä mäkeen.

Talkoita on tarvittu vuosien varrella monessa muussakin: mäen rakentaminen ja muovittaminen, isommissa urheilutapahtumissa, kuten jokasyksyissä Varasvuoren kisoissa, joissa tarvitaan vapaaehtoisia myös buffetissa ja kaikenlaisessa varainkeruutyössä (mm. loppiaistanssit, nauhojen kiskonta Paimio-Salo moottoritien siltatyömailla). Kaikenlainen talkooupu on siis toivottavaa! Ja jokaisella on taitoja, joista saattaisi mäellä olla hyötyä, esim. RI **Jyrki Laine** teki aikoinaan uuden mäen rakennesuunnitelmat Hiihtoliiton profiilikuvien pohjalta talkootyönä. **Toivo Hauru** perheineen teki puolestaan tarkat mittaukset. **Tapani Perkonaja** puolestaan teki AMK-lopputyönsä Varasvuoresta. Puhumattakaan **Ilpo Hartikaisesta**, joka oli mäen rakentamisen 'moottori'.

Nykyisin kunnostustalkoissa tarvitaan 3-4 henkilöä tekniikan lisäksi ja talkooväki tulee tuntia ennen harjoitusten alkamista kunnostamaan mäkeä hyppykuntoon. Kuusistolla on tapana tulla vielä tuntia ennen heitäkin laittamaan kaikki tekniikka valmiiksi.

Kuusisto toivookin saavansa talkoosialle enemmän medianäkyvyyttä, itse hän mieluummin kutsuu talkoisiin henkilökohtaisesti kuin puhelimitse, kasvotusten on vaikeampi kieltäytyä. Eikä juuri kukaan kieltäydykään, kun hän pyytää. Kuusisto itse on esimerkillinen talkoovuorustaja, sillä hän kertoo olleensa mukana!

Mäen muovittaminen on lisännyt paitsi mäen käyttöaikaa, myös talkootunteja. Mäki ympäristöineen on pidettävä nyt kesälläkin huolitellussa ja turvallisuudessa: ruohoa ja vesakkoa leikattava, roskia kerättävä jne., sillä Loppistentie, kuntopolku ja portaat ovat suosittuja ulkoilureittejä. Paimion tehokkain ilmainen liikuntamahdollisuus lieneekin Varasvuoren porrasjuoksu 195 askelmineen. Toisaalta kuntoilijat ovat myös oiva 'kameravalvonta'.

Kuusisto on omiaan 'mäkitalkkariksi' jo ammattinsakin puolesta (Paimion liikuntapaikkojen hoitaja 1971-2003). Hän huolehtiikin Varasvuoren yleisestä siisteydestä, huoltotoista ja kunnostaa myös mäkihyppyvälineitä.

Hiihto- ja mäki koulu

Jo 1960-luvun puolivälissä aloitettua hiihto- ja mäki koulua ei v. 2012 hyvästä lumitilanteesta huolimatta voitu pitää, sillä vetäjästä oli kova pula. Aina, kun mäki koulu on pystytty järjestämään, osallistujia niin tyttöjä kuin poikiakin on ollut kiitettävästi. Kuusisto toivookin hartaasti, että mäelle saataisiin lisää mäkihyppystä innostuneita vapaaehtoisia niin talkooina kuin vetäjähommiin.

Kiitos

Lopuksi Markku Kuusisto haluaa kiittää kaikkia, jotka vuosikymmenien ajan ovat vapaaehtoisina puurtaneet Varasvuoren ja Paimion mäkihyppyä puolesta. Hän korostaa myös, että mäki koulu tarvitsee lisää uusia poikia/tyttöjä ja mäkihyppy ja Varasvuori-alue tarvitsee jatkossakin innokkaita henkilöitä/tekijöitä. Lisäksi hänen hartaimpia toiveitaan on, että kaikkia liikuntapaikkoja käytettäisiin oikein ja asiallisesti.

Kirjoitus ja kuvat: © Hanna-Mari Helkkala-Paakkinen

Tulevaisuuden haaveita

Kuusistolla on vieläkin haaveita Varasvuoren suhteen. Huoltorakennuksena toimiva aikuiskoulutuskeskuksen entinen asuntolaparakki olisi mukava saada paremmin varustelluksi: sisävesi, suihkutila ja miksei saunakin, lisäsähköistystä, ja vesi olisi hyvä saada myös talvella sisälle kahvioon. Äänentoistolaitteet voisivat olla hieman laadukkaammat kilpailuja ajatellen. Ja hissi toisi lisää leireilijöitä mäelle.

Varasvuoren kiinteät rakenteet ovat PU:n, mutta maapohja vuokrataan. Kuusisto toivoo, että tulevatkin omistajapolvet ovat suosiollisia mäkihyppyä harrastajille!

Kiitos

Lopuksi Markku Kuusisto haluaa kiittää kaikkia, jotka vuosikymmenien ajan ovat vapaaehtoisina puurtaneet Varasvuoren ja Paimion mäkihyppyä puolesta. Hän korostaa myös, että mäki koulu tarvitsee lisää uusia poikia/tyttöjä ja mäkihyppy ja Varasvuori-alue tarvitsee jatkossakin innokkaita henkilöitä/tekijöitä. Lisäksi hänen hartaimpia toiveitaan on, että kaikkia liikuntapaikkoja käytettäisiin oikein ja asiallisesti.

Varasvuoren valloittajat

Varasvuori-maljan historiaa

Varasvuorella aloitettiin aikanaan mukava perinne palkita pokaalilla kaikki paimiolaiset Varasvuoren suurimmasta hyppymaljasta pystyssä pysytyn hypyn tehneet harrastajat. Tätä palkintoa nimitetään Varasvuoren maljaksi. Pokaalin saajat ovat muistissa ja tiedossa koko Varasvuoren hyppymaljan historian ajalta K-64 mäen valmistumisesta saakka, eli vuodesta 1953 alkaen. Tarkkaan ei ole muistissa kenen aloitteesta maljojen perinne on aloitettu, mutta joku silloinen säästöpankissa vaikuttanut henkilö hänen on täytynyt olla. Tämän perinteen jatkamisen otti sittemmin omakseen aikoinaan 60-luvun alussa Paimion Säästöpankkiin apulaisjohtajaksi saapunut **Lauri Partanen**.

Tähän päivään mennessä Varasvuoren valloittaja-pokaaleja on myönnetty kaikkiaan noin 130 kappaletta. Aikojen saatossa paljasjalkaisten paimiolaisten määrä Varasvuorelle on sen verran hiipunut, että pokaaleja on alettu antaa kaikille sellaisille hyppääjille, jotka edustavat valloituksen tehdessään PU:ta. Niinpä uudempien maljan saaneiden joukossa on nykyisin myös mm. Salossa, Kaarinassa ja Turussa asuvia henkilöitä.

Maaailman myllerryksissä hypyri on vaihtunut toiseksi maljan historian aikana, mutta niin on vaihtunut myös pankki, joka maljoja sponsoroi PU:n mäkijaostolle. Molemmat muutoksethan ajoittuvat 90-luvulle, mäki uusittiin 1997 ja Suomessa velloneen pankkikriisi tuotti Varasvuori-pokaalit Säästöpankin perintönä Lounais-Suomen Osuuspankin kontolle. Tämä tapahtui noin puoli vuosikymmentä ennen Varasvuorella toteutettuja suuria muutoksia. Osuuspankki on onneksi ansiokkaasti jatkanut tätä hienoa paimiolaista perinnettä.

Joitakin Varkin valloittajia

Nykyisen K-58 mäen aikana Varasvuoren maljoja on jaettu kaikkiaan 23, vanhan mäen aikaisia pokaaleja on siis maailmalla 107 yksilöä. Pokaalien lukumäärien valossa paimiolaisen mäkihypyn huippu-kaus on ajoittunut 60-70-lukujen taitteeseen. Vuonna 1969 uusia Varasvuori-maljoja on jaettu 11 hyppääjälle ja seuraavana

vuonna jopa 18 paimiolaista mäkihyppääjää on osoittanut sellaista rohkeutta, että heidät on voitu tällä hienolla perinteisellä maljalla palkita. Vuoden 1969 ensimmäinen uusi mäen valloittaja on ollut yhä nykyisinkin PU:ta veteraanimäkihyppääjänä edustava **Jyrki Sahlström**. Isoveli **Jari** näyttää suorittaneen tuon maagisen hypyn vuotta aiemmin.

Paimiolaisista mäkihyppyveljeksistä maininnan arvoisia ovat myös kolme kovaa **Kalliota**. Tälle veljeskolmikolle Varasvuori-kipinä on mitä ilmeisimmin kulkeutunut heidän setänsä harrastuksen kautta. **Markku Kallio** majailee Varasvuoren ensimmäisten valloittajien joukossa omistaen pyty numerolla 19 ajalta ennen Paimion SM-kisoja. Veljeksistä vanhemmat, **Timo** ja **Pertti** ovat valloittaneet asti päässeet molemmat vuonna 1970, pytysten kyljessä komeilevat peräkkäiset numerot 62 (Pertti) ja 63 (Timo). Veljessarjan nuorempi edustaja **Hannu** on onnistunut puolestaan saalistamaan pyty numerolla 88 seitsemän vuotta vanhempia veljiään myöhemmin. Kallion veljeksistä Timon hypyuran on juuri kuluvana talvena nähty alkaneen jälleen uudelleen, kun mäkihyppykärpäsen purema on ajanut hänet takaisin Paimion mäkiin ainakin hetkellisesti.

Siinä, kun nuori hyppääjänalku intoa puhkuu, sukset hiukan sinne tänne sylissä sojottaen, kiipeää juoksujalkaa uudestaan kohti kasi-mäen tornia, on jotakin erityisen hellyttävää.

Varmasti paimiolaisittain merkittävien mäkihyppysuku ovat **Kytösahot**, joista isoisä-**Veikko** on valloittanut Varasvuoren jo ennen Paimion vuoden 1963 SM-kisoja. Hän kipusikin aivan kotimaisen mäkihypyn kärkeen omassa valmennuksessaan. Parhaana saavutuksenaan Veikolla oli aikoinaan SM-kisojen 4. sija, joka on omassa lajissaan – varsinkin Paimion silloiset valmennusresurssit huomioiden – kenties Paimion Urheilijoiden nimissä saavutettu suurin yksittäinen menestys. Veikon kaudesta alkoi Paimiossa merkit-

© Timo Kallio

tävä Kytösahojen aikakausi, kun hänen poikansa aloittivat aikanaan myös mäkihyppyharrastuksen. **Pasi** (valloitus 1980) ja **Pekka** (valloitus 1993) olivat aikanaan menestyksekkäitä hyppääjiä. Pasiin saavutukset ovat siinä mielessä omaa luokkaansa, että hän on urallaan hypännyt myös reilut 20 maailmancupin osakilpailua, tosin Puijon Hiihtoseuran edustajana. Ja tämä tarinahan jatkuu yhä, Pasiin pojat **Eetu** ja **Niko** hyppäävät tätä nykyä LHS:n riveissä. Niko (s. 1999) on oman ikänsä huippulupauksia mäkihypyssä. Isä ja poika, Pasi ja Niko ovat molemmat valloittaneet Varasvuoren ison mäen 8 vuoden ikäisinä, ihan kuka tahansa ei tuohon kyllä pysty. No, onneksi sitä ei kukaan uudelta mäkihypyä koittamaan tulevalta harrastajalta vaadikaan. Nikon isovelji Eetu ehti tekemään tämän valloituksen vähän veljeään aiemmin, Eetulla on malja numero 121 ja Nikon pyty kyljessä komeilee numero 123.

Yksi maininnan arvoisista Varasvuoren maljan haltijoista on **Tuomo Kykkänen**, joka onnistui tässä valloitushypyssä PU-laisena ensimmäinen kerran v. 1987. Tuomosta kasvoi myös ajan mittaan hyvä hyppääjä, joka sittemmin siirtyi Paimiosta Jyväskylän Hiihtoseuran edustajaksi. Tuomon hypyhistoriasta löytyy joukkuemäen MM-kulta nuorten kisoista v. 1993 yhdessä **Janne Ahosen** kanssa samassa kilpailujoukkueessa.

Muitakin mäkiä voi "valloittaa"

Kilpaurheilua, ja kilpailemista ylipäätään ihmisen elämään sisältyy nykyisellään liiankin kanssa. Niin hienoja kuin vuosikymmenten saatossa Paimion mitta-

kaavassa mäkihypyn parissa saavutetut menestykset ovatkin, on syytä korostaa mäkihypyn erinomaisuutta myös tavallisena harrastuksena. Vaikka vain Paimion suurimman mäen valloittajat palkitaan tällä Varasvuoren maljalla, on jokainen uuden mäen valloitus yhtä arvokas suoriutuksen tehneelle itselleen.

Varasvuori-trofee ↑

Paimiossakin hyppääminen toki aloitetaan K-8 mäessä, eikä suinkaan isossa mäessä. Se kerta, kun aloitteleva hyppääjä ensimmäisen kerran pysyy hypyynsä pystyssä pikkumäessä, on hänelle iso asia, ja hieno ensimmäisen mäen valloitus. Tässä vaiheessa urheilemisen ja liikunnan ilo monesti onkin aidoimmillaan. Juniorien into ja kiire seuraavaan hypyyn tuon ensimmäisen pystyssä pysytyn ponkaisun jälkeen on urheilua hienoimmillaan. Siinä, kun nuori hyppääjänalku intoa puhkuu, sukset hiukan sinne tänne sylissä sojottaen, kiipeää juoksujalkaa uudestaan kohti kasimäen tornia, on jotakin erityisen hellyttävää. Mäkihypyn, ja yleensäkin urheilun, suurin haaste lie-
neekin siinä, miten tuon hyppääjän innon saisi säilymään samanlaisena siihen saakka, kun hypyri, johon kiivetään onkin kooltaan jokin K-58, K-64 tai vaikkapa K-90.

Näitä uusia ja innokkaita harrastajia paimiolainen mäkihyppy kaipaa. Vähän samankaltainen tilanne on tällä hetkellä koko Suomessa, lajin harrastajapohja on päässyt turhan pieneksi, ja mäkihyppy kaipaa uusia lapsia ja nuoria lajin pariin itse asiassa koko maassa. Mäkihypyharrastuksen kannalta hyvä ikä aloittamiselle on jossain 7 ja 12 ikävuoden välillä, mutta kyllä toki mäkeen voi vielä vanhempanakin mennä.

Kirjoittaja: Tapio Mustalahti

© Esko Ojaranta

Varasvuoren valloittajat 1953 - 2013

1. Matti Järvinen	1953	34. Keijo Hovi	68. Tapio Kolhonen	102. Mika Vavuli	1993		
2. Matti Santala	1954	35. Veikko Kraakkussuo	69. Martti Vähäkylä	103. Pekka Kytösaho	↓		
3. Jukka Mäkilä	↓	36. Jukka Mäkinen	70. Toivo Hauru	104. Pasi Lyytikäinen			
4. Pekka Väissi		37. Jouko Lehtilä	71. Jukka Varjonen	105. Antti Hartikainen	1994		
5. Pentti Kuisma	1955	38. Raimo Malmberg	1966	72. Raimo Oksanen	1974		
6. Kalle Kytösaho	↓	39. Jari Sahlström	1968	73. Hannu Elonen	1976		
7. Paavo Kari		40. Lasse Tamminen	↓	74. Timo Kaunonen	↓		
8. Antti Mäkilä		41. Harri Laine		75. Jukka Kummunsalo	109. Valtteri Schleutker	↓	
9. Markku Kuusisto		42. Jyrki Sahlström	1969	76. Juha Oksanen	110. Sauli Mamia		
10. Kyösti Kari		43. Mikko Airio	↓	77. Seppo Kempainen	111. Tuomas Hemmilä	2000	
11. Matti Harkia		44. Tapio Heikonen		78. Veli-Matti Rantanen	1977	112. Aleksii Airio	↓
12. Jussi Puotinen		45. Jari Lassila		79. Asko Kajanoja	↓	113. Mikko Mäkitalo	
13. Arimo Salo		46. Reijo Kujanpää		80. Pekka Puusa		114. Tommi Hovi	2001
14. Timo Marttila		47. Valtteri Vanne		81. Heikki Suomi		115. Riku Tähkävuori	2003
15. Markku Varjonen		48. Jouko Rouvinen		82. Teppo Haltia	1978	116. Frans Tähkävuori	↓
16. Lauri Salonen		49. Juhani Rouvinen		83. Esa Kurkilahti	↓	117. Samuli Haakanen	2006
17. Lauri Majuri		50. Antti Kaarela		84. Marko Pätsikkä	1979	118. Joni Muurinen	↓
18. Jarkko Toivonen		51. Reijo Juusti		85. Risto Vainio	↓	119. Petteri Munkki	2007
19. Markku Kallio		52. Jukka Hanhiala		86. Pasi Kytösaho	1980	120. Arttu Hentula	↓
20. Erkki Huhtala	1960	53. Martti Airikka	1970	87. Kai Suomi	↓	121. Eetu Kytösaho	
20. Harri Hörkkö	↓	54. Jukka Hörkkö	↓	88. Hannu Kallio		122. Markus Mäkitalo	2008
21. Risto Kalve		55. Pekka Väntsi		89. Petri Vavuli		123. Niko Kytösaho	↓
22. Hannu Vainio		56. Antti Hyppönen		90. Petri Isomäki		124. Juho Vainio	2009
23. Ahti Mäkinen		57. Hannu Väntsi		91. Mika Tanner	1984	125. Janne Mustalahti	↓
24. Markku Ruohonen		58. Hannu Ansio		92. Sami Haltia	↓	126. Ville Mustalahti	
25. Veikko Järvelä		59. Ilkka Vesterholm		93. Jere Virtanen	1985	127. Jimi Junnola	2010
26. Veikko Kytösaho		60. Pertti Sahlström		94. Jarno Malmberg	1986	128. Vilho Kilpeläinen	2011
27. Jouko Haiti		61. Jarkko Nurminen		95. Saku Joukas	1987	129. Jasse Lahtinen	2012
28. Tapani Raunela	1963	62. Pertti Kallio		96. Sami Kesti	↓	130. Johannes Riuttanen	↓
29. Reijo Nieminen	↓	63. Timo Kallio		97. Tuomo Kykkänen			
30. Jussi Järvinen		64. Esa Rantanen		98. Sami Hiekkö			
31. Anssi Hautala		65. Keijo Kolhonen		99. Marko Kujanpää	1988		
32. Tauno Virtanen		66. Matti Aromaa		100. Kimmo Saha	1991		
33. Markku Salo	1964	67. Aarno Nurminen		101. Samuli Nevä	↓		

© Esko Ojaranta

Hyppyjä kuudella vuosikymmenellä

PAIMION URHEILJOISTA löytyy yksi hyppääjä, jonka hyppyura on kestoaltaan täysin ylivoimainen kaikkiin muihin paikallisiin harrastajiin verrattuna. Tämä mies on **Jyrki Sahlström**, joka on valloittanut Varasvuoren vuonna 1969. Ja juuri tätä juttua kirjoitettaessa voidaan todeta Jyrki nähdyksi tammikuussa 2013 hyppäämässä PU:n mäkiharjoituksissa, ja – totta se on – useita hyppyjä hän on leiskautellut myös Paimion suurmäestä. Menossa on siis todistettavasti jo kuudes vuosikymmenen mäkihypyn parissa. Kukaan muu hyppääjä ei näin pitkällä ajanjaksolla ole hypännyt Paimiossa isosta mäestä. Jyrkin hyppäämisessä on hyvin nähtävissä, miten laji on muuttunut vuosien mittaan, varusteet hänellä ovat kyllä nykyaikaisten vaatimusten mukaisia, mutta hyppytyylissä ei ole minkäänlaisia vaikutteita v-tyylin mukaisesta jalkojen levittämisestä ilmalennon aikana, vaan hänellä sukset pysyvät tyylikkäästi ja perinteitä kunnioittavasti rinnakkain. Hyppytyyleistä voi olla tietenkin montaa mieltä, mutta jotakin erityisen näyttävää tuossa menneiden aikojen ilmalentotyylissä tuntuu olevan.

Uran alku ja urheilustipendille pääsy

Jyrki muistelee saapastelleensa ensimmäistä kertaa hyppymäkeen PU:n harjoitukseen Kriivarin mäkeen vuonna 1966 8-vuotiaana. Koulussa kaveri oli kertonut että Kriivarissa on harjoitukset ja että sinne voivat kaikki mennä hyppäämistä kokeilemaan. Näin sitten tapahtui. Kriivarissa hyppääminen varmaan aloitettiin pienestä, muutaman metrin lumihypyristä. Mutta varsin nopeasti siihen aikaan piti siirtyä Kriivarin parikymppiseen mäkeen. Jyrkin muistin mukaan tuon mäen ennätys olisi ollut 24 metrin luokkaa, eli ihan pieni mäki ei tämä Kriivarin pienin rakennettu hyppyrä ollut. Jo kolmen vuotta harrastuksen aloittamisen jälkeen Jyrki valloitti Varasvuoren hyppäämällä onnistuneesti silloisesta Varasvuoren suurmäestä.

60- ja 70-lukujen vaihteessa Jyrki kulki isänsä Jukan matkassa harjoitus- ja kilpailumatkoilla ympäri Suomea. Ja vaikka Jyrkin hyppyura alkuun noilla

reissuilla etenekin ilman omaa valmentajaa, kertoo Jyrki isänsä kehittyneen hyväksi mäkihyppyvalmentajaksi Lahden ja muiden mäkihyppypaikkakuntien valmennuslavoilla kertyneen kokemuksen turvin.

Jyrkillä pysyy ilmalennon aikana sukset tyylikkäästi ja perinteitä kunnioittavasti rinnakkain

Vuonna 1974 Lahden suurmäen eli ”Lahden betonin” hypyt siivittivät Jyrkin uraa selvään nousuun. Tuona vuonna Jyrki sijoittui KLL:n SM-kisoissa Alavudella sarjassaan mäessä toiseksi ja lisäksi yhdistetyssä neljänneksi. Hopeasompakilpailut Mikkelissä sajuivat myös erinomaisesti tuottaen mäessä kolmossijan ja yhdistetyssä nelostilan.

Menestyksen myötä Jyrki pääsi nuorten MM-valmennusrinkiin vuosiksi 75 – 76. Kuopiossa vuonna 1975 Jyrki voitti alle 18-vuotiaiden MM-katsastuskilpailut. SM-kisoissa hänen selkensä kuitenkin petti, tämä selkävaikeus on Jyrkin hyppäämistä haitannut ajoittain myöhemminkin, ja niinpä loppukausi meni piloille ja tärkeitä kisoja jäi väliin vaivojen vuoksi. 1976 armeijan suorittaminen Urheilukomppaniassa jäi kesken, koska Jyrki pääsi urheilustipendin turvin USA:han opiskelemaan kauppatieteitä Northern Michigan Universityyn. Kyseinen opinahjo sijaitsi Michiganin osavaltiossa suurien järvien alueella Lake Superiorin rannalla Marquetten kaupungissa. Michiganissa tärkeässä osassa oli tietenkin myös mäkihyppy, jonka harjoitteluun kyseinen Yhdysvaltojen alue tarjosikin hyvät olosuhteet. Kotimäkenä Marquettessa Jyrkillä ja paikallisilla hyppääjillä oli pahaenteisen niminen Ishpeming Suicide Hill. Mäen nimi Jyrkin mukaan juontuikin siitä, että sen avajaiskilpailuissa eräs USA:lainen hyppääjä oli kuollut pahassa kaatumisessa. Aikamoi- sen järkyttävä selitys siis löytyy tämän mäen nimen taustalta.

Tuolla samalla alueella sijaitsi paljon hyppyreitit, joissa kierrettiin talvikaudella kilpailu-

jen merkeissä lähes joka viikonloppu. Myös olympiamäki Lake Placidissa tuli Jyrkille tutuksi. Yliopistojen mestaruuskilpailuissa Jyrki saavutti hyvää menestystä kyseisessä mäessä nimenomaan viikko olympiakisojen jälkeen pidetyissä kisoissa. Kesäksi 1980 Jyrki palasi Suomeen valmistuttuaan markkinointinjalta tittelillä Bachelor of Science. Jutun kirjoittaja itse on talsinut 11 kuukautta Säkylän metsissä armeija-aikanaan, joten tyytyväisyydellä on huomioitava se seikka, että Suomeen palattuaan Jyrki palasi armeijan harmaisiin suorittamaan asevelvollisuutensa loppuun.

Veteraaniurheilijaksi

Nuorena miehenä kilpailu-ura päättyi Salpausselän kisoihin vuonna 1981 yhdistetyn kilpailujen 15. sijaan.

Jyrkin ura olisi saattanut jatkua-kin asioiden mennessä toisin, mutta valmistuttuaan yliopistosta Jyrki etsi alkuun töitä Lahden suunnalta. Vaa’ankieli-asemassa oli sitten yritys, joka halusi palkkalistoilleen työntekijän hyppykisoissa rampaavan urheilijan sijasta, mistä syystä

Jyrki siis ei hakemaansa paikkaa saanut. Sitten työnhaku ja työpaikat kuljettivat miehen Helsingin ja Hyvinkään kautta takaisin Paimioon. Tässä vaiheessa Jyrkin hyppyura jatkui vaihtelevalla aktiivisuudella veteraanihyppääjien puolella.

Paimioon paluu ajoi miehen tietenkin takaisin Varasvuorelle, niin hyppyharrastajana kuin myös nuoremman hyppääjäpolven valmennuksen pariin. Viitisen vuotta Jyrki osallistui juniorien mäkiopiston vetohommiin yhdessä **Kuusiston Markun** kanssa.

Jyrki pääsi urheilustipendin turvin USA:han opiskelemaan kauppatieteitä Northern Michigan Universityyn.

Veteraanihyppääjän ura käynnistyi todenteolla vuonna 1999 Jyrkin voitettua Veteraanien SM-kultaa pienmässä. 2000-luvun mittaan veteraanien SM-kisoista Jyrki on napannut yhdistetyn kilpailujen SM-kultaa vuosina 2005 ja 2009. 2000-luvulla paimiolaisen veteraanimä-

kihypyn pariin palasi myös nuorena poikana hypännyt **Marko Jokiniemi**, jonka kera Jyrki on tehnyt viime vuosina useita reissuja myös mäkihyppýveteraanien MM-kisoihin. Näitä reissuilta Paimioon tuomisina onkin ollut kahdesti jopa MM-kultaa Markon suoritusten ansiosta alle 35-vuotiaiden sarjasta, Jyrki puolestaan hankki pronssimitalin Puolassa vuonna 2012 pienessä mäessä 50-vuotiaiden sarjasta. MM-mitalia siis oikein pukka Paimioon!

Kirjoittaja: Tapio Mustalahti

Pieni Mäkijaostohistoria

PAIMION URHEILIJOIDEN Mäkijaosto perustettiin vasta vuonna 1957. Näin voidaan sanoa, sillä Varasvuoren mäethän valmistuivat jo 1953. Mäkien ensimmäisinä vuosina PU:n johtokunta ja mäkihypyn harrastajat yhdessä hoitivat Varasvuoren kisojen järjestelyt. Mäkien hyppykunnossa pitäminen on varmastikin toteutettu samaan tapaan kuin nykyiselläänkin, eli hyppääjien ja huoltajien toimesta, vaikka varsinaista Mäkijaostoa ei olekaan vielä ollut olemassa. Mutta eipä nykyäänkään välttämättä odoteta jaoston puheenjohtajan paikalla oloa ja kehotuksia mäkien kunnostukseen, jotta harjoitusten edellä ymmärrettäisiin laittaa hyppyrät asiaankuuluvaan kuntoon.

Mäkijaoston puheenjohtajat kautta aikain

Elias Luukkaa	1957-1960
Valtteri Puotinen	1961
Markku Kuusisto	1962-1963
Valtteri Puotinen	1964-1965
Markku Kuusisto	1966-1971
Juhani Puotinen	1972
Markku Kuusisto	1973-1979
Juhani Puotinen	1980
Markku Kuusisto	1981-1993
Hannu Vavuli	1994-1995
Ilpo Hartikainen	1996-2003
Markku Mäkitalo	2004-2007
Jyrki Sahlström	2008-2009
Kimmo Vainio	2010-

”Valtapelinä”

Vuosina 1972 ja 1980 Mäkijaosto harrasti pienistä ”nurkanvaltausta” PU:n johtokunnan suhteen valitsemalla **Puotisen Jussi** puheenjohtajaksi tilanteessa, jossa johtokunnan ”ikijäsen” **Markku Kuusisto** oli jo johtokunnan jäsenenä olematta vielä kyseisenä vuonna erovuoroinen. Näin johtokuntaan saatiin mäkihypystä tuplaedustus, koska kaikkien jaostojen puheenjohtajille aukeaa automaattisesti paikka seuran johtoelimeen. Näin paikka oli tulevana vuonna sekä Markulla että Jussilla.

Kirjoittaja: Tapio Mustalahti

Markku Kuusisto, kunniapuheenjohtaja

PUHEENJOHTAJIEN toimikausia katsoessa käy hyvin selväksi jälleen se seikka, kuka Mäkijaostossa onkaan ollut eniten vetovastuussa: tietenkin **Kuusiston Markku**. Hänen ensimmäinen puheenjohtajakautensa on alkanut vuonna 1962, eli Paimion SM-hiihtojen edellä. Tuosta vuodesta alkaen Markku on toiminut tehtävässä viiteen otteeseen yhteensä yli neljännesvuosisadan ajan. Häneen verraten kaikki muut puheenjohtajat ovat käyneet tehtävässä lähinnä kääntymässä. Tästä poikkeuksena on lähinnä **Ilpo Hartikai-**

nen, jonka puheenjohtajakausi (vuosina 1996 – 2003) on osunut Varasvuoren hyppymäkien uusimisvuosien ympärille. Ilpo aikoinaan toimi aktiivisesti mäkiprojektin rahoituksen hankkimisen hyväksi laatien rahoitushakemuksia eri suuntiin. Hankkeen päästyä vauhtiin Ilpo oli tietenkin aktiivisesti mukana myös Varasvuoren rakentamisen eri vaiheissa.

VARSINAISIA mäkihyppääjiä puheenjohtajien listassa taitaa olla vain kaksi kappaletta, eli Markku sekä **Jyrki Sahlström**, joka toimi puheenjohtajan

tehtävässä vuodet 2008 ja 2009. Markku itse hyppäsi mäkeä jo joskus 50-luvulla, mistä ajasta muistona hänellä on kaapissaan myös Varasvuoren malja numero 9. Jyrkillähän tuo malja on myös hallussaan, numerolla 42. Kaikki muut puheenjohtajina vuosien saatossa toimineet henkilöt ovat olleet muuten vaan mäkihypystä ja nuorten liikunnasta innostuneita, tai sitten hyppäämistä kautensa aikana harrastaneen nuoren huoltajia.

Kirjoittaja: Tapio Mustalahti

Uuden mäen rakentaminen Varasvuorelle

Vanha Varasvuori häviää maisemasta

Niin kuin kaikelle ihmiselämässä tahtoo käydä, niin myös Varasvuoren 1953 valmistuneesta kunniakkaasta hyppyrimestä aika ajoi ohi. Hyppyrrien osalta vaatimukset muuttuivat matalampia lentoratoja suosiviksi, kuin mitä Varasvuoren vanha mäki hyppääjille tarjosi. Turvallisuusajattelu levisi myös mäkihyppyyn ja niinpä 80-luvulle tultaessa mäkien profiilit haluttiin muuttaa loivemmiksi ja turvallisemmiksi. Varasvuoren mäki oli profiililtaan melko korkeita lentoratoja hyppyyhin tuottava, mistä syystä uutta hyppyrriä erilaisella profiililla Paimiossa oli mietitty ja tuumailtu jo ainakin 80-luvulta lähtien. Vanhan hyppyrinmäen oli tullut aika väistyä.

Olihan mäen purkamiselle toki muitakin syitä: vanhan puurakenteisen hyppyrin kunto ei enää yli 40 vuotta paikalla seisottuaan ollut hyvä, mäen rakenteet alkoivat antaa periksi ajan hampaalle.

Jyrkässä rinteessä työskentely vaati rohkeutta kaivinkonekuskilta Markku Isomäeltä.

Yksi merkittävä peruste haaveelle uusista mäistä olivat myös Lounais-Suomea melkein koko 80- ja 90-lukujen ajan vaivannet leudot ja vähälumiset talvet, joiden vuoksi Paimion mäkihyppyaika jäi vuosi vuoden jälkeen liian lyhyeksi ajatellen vakavamielistä uusien hyppääjien kasvattajaseurana toimimista Paimion Urheilijoiden osalta. Uudet mäet oli myös tarkoitus muovittaa täysipainoisen kesäharjoittelun mahdollistamiseksi Paimiossa. Tällaista etua ei mikään mäki-

kus Varsinais-Suomessa tuohon aikaan tarjonnutkaan, eikä tätä mahdollisuutta ole edelleenkaan missään muualla kuin Varasvuorella. Varasvuoren hyppyrinmäki oli lisäksi aikoinaan rakennettu suurkisojen näyttämöksi. Tästä hyvänä todisteena toimivat Paimion SM-hiihdot vuonna 1963, jolloin myös mäkihyppäykilpailuissa Paimiossa hyppäsivät kaikki Suomen silloiset huippuhyppääjät. Tätä on tietenkin nykyihmisen hiukan vaikea ymmärtää, mutta totuus on, että mäki oli aikoinaan valmistuessaan Suomen neljänneksi suurin hyppyrri. Varasvuoren mäen rooli ei kuitenkaan enää 70-luvun jälkeen ollut toimia suurkisojen pitopaikkana. Uudet suuret hyppyrit mm. Lahdessa, Kuopiossa, Jyväskylässä ja Rovaniemellä olivat sysänneet Varasvuoren pienmäkien joukkoon. Niinpä erityisesti nuorten hyppääjien harjoitusmäeksi kaivattiin nykyaikaisempaa rinnettä takaamaan harrastajille turvallisemmat, muovituksen ansiosta melkein ympärivuotiset, hyppyyolosuhteet.

tärkeämpänä vallitsi visio eteenpäin menemisestä ja uuden hyppyrinmäen rakentamisesta

Muutaman sadan paimiolaisen joukko olikin todistamassa Paimion merkittävimmän maamerkin kaatumista heinäkuun 17. päivänä 1997. Lähialueen lehdet Turun Sanomia myöten kirjoittivat Paimion mäkihankkeista runsaasti tuohon aikaan. Niinpä niin Kunnallislehti, Salon Seudun Sanomat kuin Turun Sanomatkin olivat paikalla kuvaamassa Varasvuoren vanhan hyppyrinmäen tornin kaatumista tuona heinäkuuisena iltana. Seuraavan päivän lehdissä epäiltiin silloisen ykköstien kulkijoiden epäilevän näkökykyään kun maisemasta oli hävinnyt niin merkittävä paimiolainen nähtävyys. Isomäki kaatoi isomäen. Näin osuva on paikallisen Isomäen maanrakennusliikkeen nimi, eihän kukaan muu tuota tärkeää tehtävää olisi voinut suorittaa, kuin juuri Isomäen yritys, jonka nimi nykyäänkin on nähtävissä Varasvuoren uuden K-58 mäen muovitetussa rinteessä.

Vanhan mäen kaato oli oikea yleisötapahtuma

Hankkeen suunnittelu

Heinäkuun 17. 1997 oli kenties yleisöllä ja paimiolaisille yleensäkin mäkiprojektin merkittävin ja näkyvin päivä. Ja olihan se tietenkin kaikille Paimion maamerkkiin tottuneille ja varsinkin mäestä aikojen saatossa hypänneille muistoja mieleen tuova ja jollain tapaa myös surumielinen hetki: jotain merkittävää lakkasi olemasta. Toivo uudesta ja paremmasta kuitenkin eli vahvana ja selkeänä mäkihyppäaktiivien mielissä, ja niinpä heidän ajatuksiinsa tärkeimpänä vallitsi visio eteenpäin menemisestä ja uuden hyppyrinmäen rakentamisesta.

Vaikka äkkiseltään tuntuisi, että kaikki keskittyi tuohon yhteen heinäkuuiseen päivään, niin projektiin osallistuneiden osalta tuo oli vain yksi päivä satojen muiden päivien joukossa tuossa pitkässä ja raskaassa hankkeessa. Uuden mäen suunnittelutyö oli alkanut jo ainakin kolme vuotta aiemmin niin uuden mäen profiilin suunnittelun kuin myös hankkeen rahoituksen hahmottamisen osalta. Suomen Hiihtoliiton hanketta puoltava lausunto on laadittu jo syyskuussa vuonna 1994. Lausunnon allekirjoittajina ovat mm. olympiavoittaja Jouko Törmänen sekä Matti Nykäsen kaudella mäkihyppyvalmentajana toiminut Matti Pulli. Tämän puoltavan lausunnon avustamana hankkeelle ryhdyttiin hankkimaan rahoitusta Paimion kunnan sekä silloisen Turun ja Porin läänin liikuntalautakunnan

ja myös Varsinais-Suomen liiton suunnalta. Tässä kohtaa on syytä mainita, että vaikka kohtalaisen suuria avustuksia eri tahoilta saatiinkin, ei hanke olisi kuitenkaan toteutunut ilman niitä lukemattomia talkootyössä vietettyjä tunteja, joita mäkihyppyyn vihkiytyneet paikalliset ihmiset lähes kahden vuoden aikana Varasvuoren mäkimontussa aikoinaan ahersivat. Paimion mäkihyppyn Grand Old Manin, Markku Kuusiston, kirjanpidon mukaan talkootunteja mäellä kertyi vähintään noin 5000, mikä vastaa yhden ihmisen 2,5 vuoden työtuntien määrää. Tukirahaa toki tarvittiin, ja onneksi myös saatiin, mutta ilman talkoolaisia eivät uudet Varasvuoren hyppyrit olisi milloinkaan nousseet pystyyn Varasvuoren rinteeseen. Hankkeen budjetti oli kaikkiaan noin 1,1 miljoonaa markkaa. Paimion Urheilijat joutuivat tästä summasta lopulta vastaan 0,5 miljoonan osuudesta, josta lähes puolet hoidettiin talkootyönä ja loppuosaan käytettiin Paimion Osuuspankin myöntämää lainaa.

Rakentamisen vaiheita

Tässä yhteydessä ei liene tarkoituksenmukaista edetä vanhan ja osin lahon muuttamisessa uudeksi ja upeaksikin päivä päivältä kronologisessa järjestyksessä. Oleellista on se, että vanhat hyppyrit, niin 64 metrin mäki kuin pienempi K-34 mäki, kaadettiin maan tasalle ja niiden tilalle rakennettiin uudet ja entistä ehommalla muovipinnoitetut hyppyrit: K-58 ja K-29 mäet. Kuulostaa helpolta ja yksinkertaiselta, mutta sitä se ei todellakaan ollut.

Kaikki alkoi siitä, että mäkimontulle johtavaa Loppistentietä oli tarpeen – ei oikoa – vaan mutkistaa. Tielinja kulki

aiemmin käytännössä hyppyrrien alusturvallisuutta ajatellen oli hyvinkin huono asia. Nykyinen hyppyrrien vastamäen takaa kiertävä tielinjaus on siis vuoden 1997 peruja. 200 metrin mutka tiehen toteutettiin ensimmäisenä takaamaan parempi rauha mäkimontussa myllääville koneille ja työläisille ilman autojen alle jäämisen vaaraa.

Tielinjauksen uudistamisen jälkeen päästiin rinteessä todenteolla mylläämään. Mylläämistä siellä todella riitti, Markku Isomäki aikoinaan arveli maata siirrettävän urakan aikana kaikkiaan yli 500 kuutiota. Ison mäen alusturvainta muokattiin kovalla kädellä yläosastaan loiventaen ja alaosastaan syventäen, jotta uudestakin mäestä pystyttäisiin yhä hyppäämään 60 metrin hyppyrriä. Loppistentien tehdyn mutkan kurviin muotoiltiin ja korotettiin vastamäkeä huolehtimaan tulevien hyppyrrien jarrutuksesta. Nykyinen vastamäki kohoaa kolmen metrin tien pinnasta, on siinä ollut Isomäellä ja talkoolaisilla vastamäkeä rakennettavaksi!

Vanhojen hyppyrrien kaatamisen ja niistä maahan rysähtäneen puutarvan pois kussaamisen jälkeen päästiin itse rinteeseen muovittamiseen. Ison mäen osalta Varasvuoren rinnettä siis muokattiin kovalla kädellä, mutta yhtään helpommalla eivät työläiset päässeet tulevan K-29 mäenkään osalta. Kyseisen hyppyrin vauhtimäki toteutettiin maan myötäisenä vuoren rinteeseen ilman varsinaisen hyppytornin rakentamista. Kivikkoiseen rinteeseen jouduttiin kovalla työllä louhimaan vauhtimäeksi sopiva patka mäkeä. Lukemattomia ovat olleet ne työtunnit, joita on tarvittu Varasvuoren maiseman saattamiseksi uusien mäkiin vaatimaan muotoon.

Rinteen muokkauksesta hyppyrrien rakentamiseen

Vuorenrinteen mylläyksen jälkeen päästiin hyppyrinmäkien puurakenteiden kimppuun. Ensimmäisessä rakennusvaiheessa oli tarkoitus rakentaa ”vain” hyppytornit ja vauhtimäen rakenteet K-58 ja K-29 mäkiin. Näillä eväillä oli ajatuksena selviytyä tulevan talven harjoituskaudesta kesään 1998, jolloin – talkoilla tietenkin – tulkaisiin rakentamaan alusturvainteisiin kaikki muovituksen edellyttämät pohjarakenteet, joiden päälle sitten kiinnitettäisiin tuo kauan kaivattu muovitus. Syksyn 1997 aikana Varasvuoren rinteillä hyöri mäkiaktiivien porukka toteuttamassa vauhtimäkiä rakentamista. Ison mäen tornin tukirakenteeksi vuoreen kiinnitettiin kolme pitkää liimapuupalkkia, joiden varaan itse hyppytorni rakennettiin. Uudenmäen tornista ei tullut aivan yhtä komeaa (pelottavaa) maamerkkiä entiseen verrattuna, sillä muutama metri tornin korkeudesta hävisi hyppyrin nykyaikaistamisessa. Rinteen muokkaamisen ansiosta hyppyrrien pituudet vanhan ja uuden mäen välillä eivät kuitenkaan paljonkaan muuttuneet, sillä molemmista on pystytty yli 60 metrisiä hyppyrriä leiskauttamaan. Lisäksi täytyy muistaa, että vanhassa hyppyrissä vierailivat ennätysistä tehtailemassa myös maailman huippuhyppääjät Veikko Kankkosta myöten, kun taas uudessa Varasvuorella on näitä huipuja nähty paljon vähemmän. Aikoinaan Toni Nieminen poikkosi vuosituhannen vaihteessa hyppäämässä uuden mäen ennätukseksi 62,5 metriä.

Vanhoja lehtileikkeitä lukiessaan ei voi välttyä ajatukselta, että talkooporukka on lähes yöpynyt Varasvuorella loka-marraskuussa 1997. Mäkiä betonisten tukirakenteiden valutalkoita on pidetty lokakuussa, ison mäen liimapuupalkit on kiinnitetty paikalleen marras-

kuun alussa, minkä jälkeen vauhtimäet – varmasti yhteensä useita satoja neliötä laudoitettua pintaa – on rakennettu ja pinnoitettu tulevaa talvikautta odottamaan. Joulukuun puolivälissä ovat molemmat hyppyreitit olleet hyppyvalmiissa kunnossa. Lopuksi kaiken mylläyksen jälkeen montuisina hyppäjä odottaneet alastulorinteet on lumetettu Turun kaupungin lainaamalla lumitykillä. Lisäksi lunta kuskattiin paikalle Paimion jääkenttien reunoilta kuorma-autoilla. Kaiken tämän rakentamisen ja lumituksen jälkeen ensimmäiset hyppy uusista Varasvuoren hyppyreistä on päästy hyppäämään uudenvuoden aaton aattona vuoden 1997 puolella. Ison mäen ensimmäinen hyppääjä oli vanhan mäen epävirallisen mäkiennätyksen (67 m) aikoinaan ponnistanut, ja lukemattomia talkootuntejakin tehnyt, PU:n veteraanihyppääjä **Timo Kallio**.

“Luulen että vain itse mäkihyppäjä harrastanut voi täysin ymmärtää tuon tunteen kun ensimmäinen ilmalento lumettoman rinteeseen ylle on irronnut hyppäjä nokalta tuohon niin tuttuun maisemaan.”

Talven 1997-1998 mittaan saatiin jälleen karvaasti kokea lounais-suomalaisen talven oikullisuus, sillä helmikuun loppuun suunnitellut avajaiskilpailut jäivät heikkojen lumiolosuhteiden vuoksi jälleen kerran pitämättä. Tähtäin piti PU:n mäkiäostossa siirtää kertaheitolla syyskuuhun, jolloin mäkien muovituksien valmistuttua päästäisiin takuuvarmasti hyppäämään ensimmäiset Varsinais-Suomen ja Paimion mäkihyppyhistorian kesämäkikilpailut. Näitä kilpailuja ei lumenpuute voisi enää estää.

Kesän 1998 mäkiäoston talkooporukka on ilmeisesti jälleen viettänyt Varasvuorella. Kahden isomman hyppärimäen alastulorinteiden tasoittaminen ja pohjalaudoitus muovipinnan asentamista varten on ollut useiden kuukausien urakka. Tälle samalle alalle asennettiin sitten pohjustustöiden jälkeen muovit. Koko syyskuu on mennyt muovituksen kiinnittämisessä sen varmistamiseksi, että syyskuun 26. päivä päästäisiin todistamaan odotettuja Paimion ensimmäisiä mäkihyppykisoja muovimäissä. Ja niin siinä kävi, että Varasvuoren uudet mäet valmistuivat hyppäykseen kilpailupäivään mennessä.

Talkoolaiset, ja toki myös palkkaa vastaan työskennelleet eri urakoitsijat, olivat toteuttaneet uskomattoman

projektin, vuoden ja kahden kuukauden välisenä aikana vanhojen mäkien kaatamisen ja muovimäkikilpailujen järjestämisen välissä paimiolaisten mäkihyppyharrastuneisuus oli todella punnittu. Työn määrä on ollut niin valtava, että on vaikea käsittää hankkeen edenneen niin hyvin aikataulun mukaan. Aktiivisia talkoolaisia on todella tarvittu ja kiitos Varasvuoren saattamisesta muovimäkiäikaan kuuluu kaikille niille, jotka rakennustöihin ovat osallistuneet.

Mitä ovat mahtaneet miettiä **Kuusiston Markku** ja silloinen mäkiäoston puheenjohtaja **Ilpo Hartikainen** syyskuun 26. päivän aamuna 1998 Varasvuoren odottaessa reilua 100 hyppääjää päivän kilpailuihin. Varsinkin Kuusiston Markulle vuosikymmenten mittaisen urastuksen tuloksen, muovimäkien, on täytynyt olla jotakin sanomattoman suurta: todellinen työvoitto kaiken väivannäön jälkeen. Ja miltä on mahtanut tuntua silloisista Paimion aktiivihyppääjistä päästessään ensimmäistä kertaa hyppäämään muovitetuille Varasvuoren rinteille: luulen että vain itse mäkihyppäjä harrastanut voi täysin ymmärtää tuon tunteen kun ensimmäinen ilmalento lumettoman rinteeseen ylle on irronnut hyppäjä nokalta tuohon niin tuttuun maisemaan.

Varasvuoren kesämäkicup

Muovimäkien valmistuttua Varasvuorella alkoi aktiivinen kesäkauden aikainen hyppäharjoittelu. Vuodesta 2000 alkaen on Varkilla järjestetty erityinen Kesäcup, jonka aikana hyppääjät ovat voineet kerätä aktiivisuuspisteitä jokaisesta harjoitukseen osallistumisesta. Kesäcup kestää yleensä helatorstaista lokakuun puolivälin paikkeille. Jokaisesta harjoituskerrasta osallistujia on saanut 10 kesäcup-pistettä. Kesän kuluessa yleensä järjestetään muutamia cup-kilpailuja, joista pisteitä saa tavallista enemmän kilpailumenestyksen perusteella. Lisäksi Varasvuoren mäkiarvonaalit syyskuussa ovat aina tuottaneet harjoituksia enemmän pisteitä harrastajan yhteistulokseen. Perinteisesti kaikki yli 10 kertaa kesän mittaan harjoituksiin osallistuneet hyppääjät on palkittu lokakuussa cup-päätöksessä pokaalilla. Vuosien mittaan kesäcupin voittajien listaan on kertynyt reilut 10 nimeä. Parhaimmat cupin voittoon oikeuttaneet pistesaaliit ovat ylittäneet 600 pisteen rajan. Aivan vertailukelpoisia eivät eri vuosien pistesaaliit kylläkään ole, sillä kilpailuista saatavien pisteytysten perusteita on vuosien mittaan hiukan muutettu.

Laudoitettavaa pintaa rinteissä oli yhteensä 1300 neliötä.

Varasvuoren kesäcupin voittajat v. 2000 – 2012:

2000	Valtteri Schleutker
2001	Kari Nurmi
2002	Mikko Mäkitalo
2003	Tommi Hovi
2004	Ossi-Pekka Valta
2005	Markus Mäkitalo
2006	Petteri Munkki
2007	Juho Vainio
2008	Janne Mustalahti
2009	Ville Mustalahti
2010	Olli Mustalahti
2011	Janne Mustalahti
2012	Elias Gratscheff

Aivan viime vuosina ”paimiolaisen” mäkihyppyn painopiste on alkanut siirtyä lähinnä ympäristökuntiin, sillä viimeiset 5 kesäcupin voittoa on mennyt Paimion ulkopuolella asuville hyppäharrastajille, tosin tuorein voittaja on taas hiukan lähempää Paimiota, sillä Elias on kotoisin Kaarinasta. Eiköhän paimiolaisten olisi aika ryhdistäytyä ja näyttää, että vielä omastakin kaupungista tulee innokkaita mäkihyppääjiä? Eihän se sovi, että Paimion kesämäkicupin voittaa vuosi toisensa jälkeen salolainen tai turkulainen harrastaja, vai mitä. Kesällä 2013 siis pitää viettämään kesälomaa tiistaisin, torstain ja lauantaan Varasvuoren mäkiharjoituksiin, sovitaanko niin? Tavoitteena 2013 kesäcupin voiton jääminen Paimioon!

Kirjoittaja: Tapio Mustalahti

Mäkivalmentaja Jaakko Uotila haastattelussa

Jaakko antamassa lähtömerkkiä hyppääjälle

Olet toiminut valmentajana jo jonkin aikaa Varasvuorella. Mitkä ovat omat näkemyksesi junioritiimin tämän päivän tilanteesta?

Harrastajamäärät eivät luonnollisestikaan koskaan ole yltäneet isojen mäkiakeskusten määriin. Vaikka tämä tietenkin heikentää menestymismahdollisuuksia kansallisen tason kisoissa, voidaan toisaalta pitää positiivisena asiana sitä, että jokaiselle hyppääjälle on mahdollista tarjota henkilökohtaista valmennusta. Tämä näkyykin siinä, että hyppääjämme pärjäävät ainakin juniorisarjoissa keskimääräistä paremmin. Ihmeitä ei lyhyessä ajassa tapahdu, mutta viimeisen parin vuoden aikana kisamenestys on ollut nousujohteista.

Millaiset mahdollisuudet näet nousta mäkihyppäyksessä ja yhdistetyssä aivan valtakunnan kärkeen ja pidemmällekin Paimiosta ja Varasvuorelta?

Mahdollisuudet ovat vähintäänkin yhtä hyvät kuin missä tahansa muualla. Menestymistä rajoittaa ainoastaan suurempien mäkien puute. Tämän vuoksi usean intohimoisen ja lupaavan Varasvuorelaisen on lähdeittä peruskoulun jälkeen isompiin mäkiakeskuksiin mahdollistaakseen pysymisensä ikäluokkansa kärkisijoilla.

Varasvuoren harjoitteluolosuhteita ollaan useasti keuhuttu. Millaiset olosuhteet mielestäsi tänä päivänä Varkilla on?

Varasvuoren kaikki mäet ovat hyviä, erityisesti K-29 mäki, joka on profiililtaan kokoluokkansa parhaita Suomessa. Eipä hyvistä mäistä kuitenkaan olisi mitään hyötyä, elleivät ne olisi kunnossa aina kuin suinkin mahdollista ja tähän kyllä on työtunteja käytetty. Näillä leveyspiireille ei kuitenkaan yksinkertaisesti voi sille mitään, että joka talvi menetetään useita harjoituksia huonon sään takia. Seuran henkilöiden tahdosta se ei kuitenkaan jää kiinni. Kesäolosuhteet hyppäämiselle Paimiossa ovat kuitenkin ensiluokkaiset eikä ylimääräistä kunnossapitotyötä tarvitse hiki hatussa tehdä.

VALMENNUS on mäkihyppäyksessä ollut aina merkittävää, mutta nykymäkihyppäyksessä sen tärkeys on entisestään korostunut. Muutokset hyppyteknikassa, alati muuttuvissa varusteissa ja hyppäjien analysointitekniikan kehittyessä sen merkitys on entisestään korostunut.

TÄHÄN ollaan Varasvuorella saatu kaivattu piristys kun **Jaakko Uotilan** valmennuksessa PU:n junioritiimi on saanut lupauksia tuloksia jo lyhyessä ajassa. Oman mäkihyppyuransa jälkeen Jaakko on innolla ollut jakamassa oppimaansa tietoutta juniorien valmennuksen käyttöön.

Tässä Jaakon mietteitä Paimiolaisen mäkihyppyn nykytilasta.

Olisiko lajin harrastamisen edellytysten parantamiseen vielä jotain tehtävissä olosuhteiden parantamiseksi Varkilla?

Itse olen pikkuhiljaa alkanut pohtia, olisiko järkevää kasvattaa K-58:n mäen vauhtimäkeä jotta nuoremmilla ja kokemattomammillakin hyppääjillä olisi mahdollisuuksia päästä pitkiin mittoihin. Tämä onkin sitten jo isomman kokoluokan projekti. Kun vauhtimäen kasvattaminen yläpäästä on aika haastava tehtävä ja toisaalta taas keulan pidentäminen metrillä saattaa muuttaa profiilia huonompaan suuntaan. Toisaalta taas mäki, josta on vaikea päästä pitkälle, kehittää ponnistusta paremmin joten ei nykyinenkään tilanne huono ole. Eli kokonaisuutena harrastamisen edellytykset ovat hyvät, ellei loistavat.

Sinulla on näkemystä sekä hyppäämisestä että myös valmennuksesta. Mitä sanoisit lapsille ja nuorille jotka olisivat halukkaita aloittamaan mäkihyppyharrastuksen?

Jos olet edes sekunnin pohtinut hyppäämisen aloittamista, niin tule ihmeessä kokeilemaan! Kynnys on todella matala, koska hyppäämisen voi aloittaa K-8 metrin mäestä, jossa vauhtia ei ole juoksunopeudenkaan vertaa. K-8 metrin mäestä voi hiljalleen portaittain nousta K-15 ja K-29:n kautta K-58:iin, jossa pääseekin jo nauttimaan kunnolla lentämisen tunteesta. Mäkihyppy mielletään yleensä pienehköjen kuikeloiden lajiksi, mutta tästä poikkeavat fyysiset ominaisuudetkaan eivät ole este harrastukselle, eivätkä edes menestykselle. Itse pärjäsin 190 senttisenä vielä alle 16-vuotiaiden sarjassa. En myöskään ollut aloittaessani todellakaan rohkeimmasta päästä, mutta yllättävänkin nopeasti intohimon ohjaamana pääsinkin hyppäämään lähes sataa metriä Lahden mäistä. Tervetuloa siis Varasvuorelle katsomaan ja kokeilemaan! Välineetkin löytyvät ensialkuun seuralta joten vanhempien pelkona ei ole rahanmeno, vaan ainoastaan lajin hurja luonne ja siihenkin kuulemma tottuu maanläheisimmätkin äidit ja isät.

Kirjoittaja: Kimmo Vainio

Varasvuori tänään

Paimiolaisia mäkihyppysaavutuksia

Paimiolaisen mäkihyppyperinteen suurin satsaus tulevaisuuteen tehtiin ennen vuosituuhannan vaihdetta. Silloin toteutettu suururakka rakentaa Varasvuoresta koko Varsinais-Suomea palveleva muovitettu mäki keskus on ollut tae sille, että mäkihyppyharrastus on voinut jatkua näihin päiviin saakka. Varasvuoren nykyaikaistaminen ja sen tuoma mahdollisuus kehittää lajin harrastajapohjan säilymistä kautta koko vuoden on ollut yksi hankkeen keskeisistä ajatuksista. Tänään voidaan todeta, että tässä on onnistuttu, sillä Varasvuorelle on saatu mäkihyppyn pariin innokkaita uusia hyppääjiä vuodesta toiseen. Sijaintinsa nähden Suomen mäkihyppykartalla Paimion Urheilijat ovat Varasvuoren tarjoamien olosuhteiden ansiosta pystyneet luomaan pohjaa monelle Varasvuoren kasvatille ja yllättävän monta huipun tuntuun. Onpa yksi paimiolaislähtöinen hyppääjä edustanut Suomea myös maailmancupin osakilpailuissa kaikkiaan 22 osakilpailun verran. Tämä hyppääjä oli **Pasi Kytösaho** vuosina 1992 -1998. Nykyisellään paimiolaislähtöiset **Frans** ja **Riku Tähtävuori** vaikuttavat Lahdessa suoritetuun siellä urhei-

lulution. Samaa ikäpolvea edustaa myös **Ossi-Pekka Valta**, marittilaislähtöinen hyppääjä, joka PU-edustuksen kautta siirtyi Tähtävuoren veljesten tapaan Lahteen mäkihyppyvalmennukseen. Uraa rakennetaan siis lahtelaisopein ja resurssien, niinpä he hyppäävät nykyisellään aivan kansallisen kärjen tahdissa.

Mäkihyppy kesä- vai talvilaji?

Paimion hyvistä kesäharjoitteluolosuhteista huolimatta mäkihyppy on kuitenkin talvilaji. Suurin osa kilpailutoiminnasta sijoittuu talvikauden ja tärkeät kansalliset kilpailut hypätään nimenomaan lumella. Etelän takavuosien leudot lumettomat talvet on voitu kääntää voitoksi mäen muovitukseen ansiosta. Kesäharjoittelu onkin Paimiossa koettu lähes yhtä tärkeäksi kuin talviharjoittelu. Myös muutamat viime talvet ovat olleet runsaslumisia tarjoten hyvät harjoitusolosuhteet myös talvikausiksi. Merkittävä rooli hyvien talviolosuhteiden luomisessa Varasvuorelle on ollut myös lahjoituksena saadulla lumitykillä, joka on auttanut vähälumisten alkutalven vaiheiden yli kunhan vaan pakkakanen on ollut riittävä lumen tuottamiseen.

Nykytilannetta Varasvuorella

Varasvuori toimii harjoituskeskuksena junioreille, mutta myös veteraanihyppääjät miehittävät sen hyppyreitä säännöllisesti. PU:n riveissä hyppää kaksi aktiivista veteraaniurheilijaa. Lisäksi veteraaneja nähdään Paimiossa isommalla joukolla joka kesä harjoitusleirillä. Juniorit ja nuoret harjoittelevat kolmesti viikossa lähes ympäri vuoden, vain joulun edellä ja keväällä lumien sulamista odotellessa ei mässä hypätä. Lisäksi nuorempi hyppääjäkaarti käy muissa mäki keskuksissa leireillä ja harjoitusreissuilla. Juniorien kilpailutoimintaan osallistutaan aktiivisesti varsinkin Etelä-Suomen alueella. Omien hyppääjien kilpailukalenterissa mieluisin kisa lienee jokavuotiset syyskuiset Paimion mäki karnevaalit. Silloin jokainen pääsee kotimässään mittaamaan omaa tasoaan muihin lajin harrastajiin verraten sopivasti vähän ennen talvikauden alkua. Veteraanit osallistuvat omien harjoitusten lisäksi aktiivisesti Suomen veteraanimäkihyppääjien toimintaan harjoittelu mielessä ja kilpailevat omissa sarjoissaan vierailen aktiivisesti myös jokatalvisissa MM-kisoissaan. Näistä mitteloista on Paimioon saatu myös MM-mitaleja.

Varkki on edelleen seuran omistama suorituspaikka ja sen kunnossapito on yksin mäkijaoston vastuulla.

Valmennus ja lajin muutokset

Valmennustoimintaan on saatu uutta potkua viime vuosina, mikä on tuonut uudenlaista intoa myös harrastukseen. Muutamia vuosia sitten vielä itsekin hypännyt **Jaakko Uotila** on ottanut valmennuksesta vastuuta aktiivisella otteella. Niinpä Jaakon valmennuksessa on saavutettu näkyviä tuloksia pienessä ajassa. Jaakko on vain muutamia vuosia vartuneimpia valmennettaviaan vanhempi, mikä osaltaan varmasti edistää valmentajan ja harrastajan välisen kommunikation sujumista ja onnistumista. Viime aikoina PU:n juniori hyppääjien kilpailumenestys onkin ollut mukavasti nousujohteinen.

K-58 mässä kyllä pääsee jo ilmalennon makuun.

Laji on muuttunut paljon vuosikymmenten saatossa. Itse suorituspaikkoihin tulevien muutosten lisäksi harrastajien varusteisiin tehtaillaan uudistuksia välillä liiankin kanssa. Viime vuosina kansainvälinen hiihtoliitto on lähes vuosittain tuonut uusia sääntöjä hyppypukuihin ja niiden sallittuihin mittoihin, mikä pienellä viiveellä tuntuu aina Varasvuorellakin saakka. Asiassa on sekä hyviä että huonoja puolia, toisaalta vanhentuneiksi menneitä pukuja voi saada edullisesti harjoituskäyttöön, mutta taas toisaalta ainakin 16-vuotiaiden sarjasta alkaen har-

rastaja joutuu uusimaan kalustoaan jos mieli esimerkiksi Hopeasompa-kisoihin talvella. Hyppymäkiä kohdalla suurin muutos ovat niiden kasvaneet koot. Tässä muuttuneessa tilanteessa PU:n mäkijaoston tärkeimmäksi tehtäväksi on tullut juniorien valmentaminen, jonka selkeänä tavoitteena on saada tuotettua uusia hyppääjiä kansallisen kärjen tuntumaan. Varkin hyppymäet (K-8, K-15, K-29 ja K-58) täyttävät juniorien tarpeet melko pitkälle harrastuksen ja tavoitteiden edetessä.

Tosiasiasta kuitenkin on, että jo 16v. sarjassa harjoittelukokemusta pitää lähteä hakemaan isommista mäistä. 16-vuotiaiden sarjassa kansallisten kilpailujen mäki koot ovat usein jo 80 - 90 metrin luokassa. Uusia lajin harrastajia lohduttaa kuitenkin tieto, että monet harrastusmielessä mäki hyppyn parissa elämyksiä hankkivat hyppääjät pärjäävät aikuisikään saakka Varasvuoren tarjoamien mäki turvin. K-58 mässä kyllä jo pääsee ilmalennon makuun.

Talkoita

Kautta vuosikymmenten mäkihyppyharrastusta on leimannut Paimiossa valtava talkoissa vietettyjen työtuntien määrä lajin harrastamisen mahdollistamiseksi. Mäki rakentamiseen tarvittu talkootyön määrää ei tietysti voi verrata tämän päivän työrupeamiin, mutta samassa yhteisen tekemisen hengessä hoidetaan mäki hyppykuntoon laittaminen yhä nykyäänkin. Monessa muussa lajissa tänä

päivänä suorituspaikan omistaa kaupunki tai jokin yksityinen taho, joka myös vastaa harrastuspaikan kunnossapidosta. Varkki on edelleen seuran omistama suorituspaikka ja sen kunnossapito on yksin mäkijaoston vastuulla. Vaikka mäki kunnostaminen hyvään ja turvalliseen hyppykuntoon monesti onkin melkoisen kova urakka, ovat kokemukset muilta hyppypaikkakunnilta osoittaneet tämän olevan lopputuloksen kannalta erittäin hyvä ja varteenotettava vaihtoehto.

Mäkihyppy on Paimion leveysasteilla erikoinen ja kohtuullisen harvinaisen harrastus, vaikka harrastamisen olosuhteet ovatkin kunnossa. Lieneekö paras keino mäki hyppyn tunnettavuuden lisäämiseksi seudulla lumetuspilven suuntaaminen rinteiden yläosassa mahdollisimman korkealla, niin että sumu yltäisi naapurinkuntiin saakka?

Uudet harrastajat tervetuloa Varkille!

Mitä jos lähtisit joku kerta isäsi, äitisi, tai vaikka vaarisi kanssa katsomaan ja koittamaan miltä mäkihyppy Varasvuorella tuntuu? Jos sinulla on joku mäki hyppystä innostunut kaveri, niin aina mukavampi sinun on lähteä meidän K-8 mäkiemme tutustumaan. Sopiva ikä mäki hyppyn aloittamiselle on seitsemän ja kahdeksentoista vuoden välillä, mutta kyllä lajia vähän vanhempanakin voi alkaa harrastaa. Tervetuloa Varasvuorelle!

(lisätietoja: www.paimionurheilijat.fi/makijaosto).

Kirjoittaja: Kimmo Vainio

Kuvassa: Ville Mustalahti (vas.), Heikki Pärnä, Jimi Junnola, Janne Mustalahti, Olli Mustalahti, Konsta Jokiniemi, Elias Gratscheff, Jasse Lahtinen, Paavo Kilpeläinen ja Vilho Kilpeläinen. Kuva: © Tapio Mustalahti

Mäkijaosto kiittää tukijoitaan:

Yritykset:

Ansion Sementtivalimo Oy
Autoliike Pertti Kuokkanen
Finlux
Hämeen Laaturemontti Oy
Ilma Ihme / Seppo Oksanen
Iloiset Puutarhurit Osuuskunta
Jonator Oy
Kotämäki Oy
Kotipalvelu Eija ja Juha Tamminen
Kuljetusliike Gunn Oy
Liedon Säästöpankki, Paimio
LVI-Asennus Kari Vainio

LVI-Kunu Oy
Maanrakennusliike Isomäki Oy
Paimion Kuljetus Oy
Paimion Vesi ja Lämpö Ky
Peimarin Kiinteistökeskus Ky
PP-Auto Oy, Salo
Teboil Kemiöntie
Tekniset Vistavisio
Teollisuusmaalaamo M Fingerroos Oy, Piikkiö
Tiemerkintä Ritämäki Oy
Timi Asennus
Valtterin Rakennusurakointi

Alitalon Vihannes Oy
Autoilija Markku Hietanen
Autokorjaamo Sonkki Ay
Emmin Siivous- ja Juhlal palvelu / Emmi Lindgren
Gistele Oy, Turku
Harri Nikkanen Oy
Hiislahden Tila / Tuula ja Jukka Sorjonen, Sulkava
Järvinen Tekniikka Oy
Jätehuolto H. Koskinen Oy
Kalevan Paja
kauppakassi.com
Kodinkonehuolto VMS Oy
Konehuolto T. Laukkanen Oy
Konepalvelu Leinonen
Korjaamopalvelu Tammi Oy, Piikkiö
Kukkokellari
Kuljetus Pertti J. Leino
Kunnallislehti
kuntopeimari.net
Lasi-Vista Ky
Loimaan Laatuauto
Louhinta ja Kaivuu Raimo Salminen
Lounais-Suomen Osuuspankki
LVI-Palvelu A. Hentula
Maalausliike Marko Oksanen
Maali-Osma Oy
Mattilan Taimistot Oy, Nousiainen
Mesera Cranes Finland Oy, Paimio

MTK-Paimio
Nikkasen Konepaja Oy
Paimion Aika
Paimion Apteekki
Paimion Autokorjaamo Ky
Paimion Kino
Paimion Rakennuspalvelu Ky
Peimarin LVI
Pesupalvelu Hans Langh Oy, Piikkiö
Piikkiön Rauta ja LVI Oy
Premet Engineering Oy, Salo
Pyöristi
Pöytyän Maanparannus Oy
Rakennusliike Kemppe Oy
Ramirent Finland Oy, Salo
Rengas- ja Autohuolto Ky Pekka Kallio
Rå-Väck-Karkotteet
S-Maanrakennus
Soraliike Lehtovaara Oy
Sportia Santala
Sähköinsinööri toimisto Pasi Sainio Oy
Tilitoimisto Nummila Ky
Teuvo Heikonen
Urakointipalvelu Vähätalo
Varissuon Autohuolto
Vartsalo Oy
Vistan Kauppa Oy
Vistan Pesula Oy

Yksityishenkilöt:

Ahvenlampi Seija ja Jorma, Paimio
Alander Matti, Kaarina
Alapelto Inkeri, Kokkola
Alitalo Matti, Paimio
Arfman Outi ja Jarno, Raisio
Hakala Aura, Salo
Harittu Tuulikki ja Juhani, Paimio
Hauru Tino, Paimio
Heikonen Kaija, Paimio
Hörkkö Jouko, Paimio
Immaisi Sauli, Paimio
Innanen Anne ja Juho, Etelä-Savo
Jokiniemi Jukka, Somero
Jokipohja Päivi, Sastamala
Joukas Harri, Paimio
Junnola Lasse ja Wendelin Irma, Kaarina
Junnola Marjatta ja Reijo, Kaarina
Junnola Vesa ja Kinnunen Jaana, Kaarina
Kaivonen Maarit ja Markku, Paimio
Kinnunen Aune ja Raimo, Parainen
Kivelä Eeva-Lotta, Helsinki
Kontto Taisto, Paimio
Koponen Jouko, Paimio
Korpela Kirsi, Paimio
Kuhanen Matti, Paimio
Kujanen Sari, Paimio
Kummunsalo Pertti, Paimio
Kurkilahti Esa, Paimio
Kuronen Markku, Piikkiö
Kurppa Tarja, Salo
Kurppa Terhi, Salo
Kurppa Veikko, Salo
Kurvinen Tuula, Kaarina
Kuusisto Hannu, Paimio

Kuusisto Ritva ja Markku, Paimio
Kylänpää Kari, Salo
Kössi Hermann, Paimio
Lahtinen Jari, Helsinki
Laitinen Merja ja Jouko, Paimio
Launiainen Sirkka, Paimio
Leikkonen Ilkka, Perniö
Levomäki Mirva ja Rikumatti, Turku
Lähteenmäki Juha, Västansjård
Marttila Markku, Paimio
Mäkelä Jouni, Piikkiö
Mäkelä Matti, Masku
Mäkirintala Riikka ja Jarkko, Seinäjoki
Mäkitalo Merja ja Markku, Paimio
Mäkitalo Mikko, Paimio
Mäkitalo Osmo, Paimio
Norrdal Mari ja Lasse, Piikkiö
Nurmi Eira ja Erkki, Paimio
Nurmi Maire, Teijo
Nurmi Satu ja Hannu, Paimio
Ojala Minna ja Juho, Salo
Oksanen Vesa, Perniö
Paakkinen Hanna-Mari ja Esko, Paimio
Paakkinen Marianne ja Uotila Antti
Paloheimo Risto, Paimio
Partanen Lauri, Paimio
Pietilä Markku, Paimio
Poutanen Jussi, Turku
Puheloinen Ari, Naantali
Puheloinen Eija ja Petri, Raisio
Puheloinen Margit, Turku
Pärnä Heikki, Turku
Pärnä Matti, Helsinki
Rahkonen Tapani, Paimio

Rantala Sami, Paimio
Reponen Pentti, Paimio
Rihko Juuso, Sauvo
Riiko Anne ja Jaakko, Paimio
Riuttanen Arto, Piikkiö
Riuttanen Eija ja Rauno, Nousiainen
Rusanen Mirja ja Aulis, Salo
Saarela Kaarina ja Tapio, Kaarina
Saarela Sari, Kaarina
Saarela-Riuttanen Terhi, Piikkiö
Sahlström Jukka, Paimio
Sahlström Lilli, Turku
Sahlström Pirjo ja Jari, Paimio
Salmela Jukka, Paimio
Santala Soini, Paimio
Savolainen Merja ja Seppo, Tarvasjoki
Sillanpää Aarne, Paimio
Sippola Heikki, Paimio
Sipponen Markku, Paimio
Tamminen Niina ja Saara, Salo
Tammisto Riitta ja Seppo, Paimio
Teppo Pälvi, Jyväskylä
Teppo-Pärnä Viri ja Pärnä Seppo, Paimio
Tukia Taina ja Ismo, Paimio
Tuominen Esa, Paimio
Tuominen Jukka, Paimio
Vaili Jani, Karijoki
Vainio Marjo ja Kimmo, Paimio
Vainio Terttu ja Esko, Paimio
Vavuli Arja ja Lauri, Paimio
Virta Doris, Paimio
Ääri Mikko, Piikkiö

Tämän julkaisun tekemistä on tukenut Paimion Urheilijain Tuki Ry

Tuotto ohjataan mäkijaoston junioritoimintaan

Juhlajulkaisun tekoon osallistuneet:

Työryhmä:

Hovi Raimo
Kuusisto Markku
Mustalahti Tapio
Mäkitalo Markku
Sahlström Jari
Sahlström Jyrki
Vainio Kimmo
Helkkala-Paakkinen Hanna-Mari
Paakkinen Marianne

Lehden taitto:

Paakkinen Marianne

Kuvat:

Ilmakuvat: Heikki Vähäkylä
(*kansi- ja aukeamakuva*)
Uotila Antti (*takakansi*)
Kallio Timo
Kuusisto Markku
Laitinen Jouko
Mustalahti Tapio
Mäkilä Jukka
Ojaranta Esko
Sillanpää Aarne
Suonenvirta Anne
Tammisto Seppo
Helkkala-Paakkinen H-M
seuran arkistot
lehtileikkeet

Julkaisua on myytävänä jälkepäin rajoitetusti 20 € / kpl

Palautte ja yhteystiedot:

www.paimionurheilijat.fi/makijaosto

**Harjoitukset Varasvuorella:
ti ja to klo 18.00 alkaen
la klo 12.00 alkaen**

